

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Katedra rekreologie a cestovního ruchu

Role původních obyvatel v cestovním ruchu

Role původních obyvatel Taiwanu

Bakalářská práce

Autor: Adéla Galovičová
Studijní obor: Management cestovního ruchu

Vedoucí práce: Ing. Martina Pásková, Ph. D

Hradec Králové

březen, 2019

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci zpracovala samostatně s použitím uvedené literatury.

V Hradci Králové dne 11.3.2019.

Adéla Galovičová

Poděkování:

Ráda bych vyjádřila poděkování vedoucí této bakalářské práce Ing. Martině Páskové, Ph.D., za odborné vedení, cenné rady a připomínky k práci.

Poděkování patří také hlavnímu informátorovi Albertovi a dalším zúčastněným, kteří se podíleli na výzkumu a strukturovaných rozhovorech.

V neposlední řadě bych ráda poděkovala také své rodině za podporu při studiu.

Anotace

Bakalářská práce se zabývá analýzou role původních obyvatel v cestovním ruchu. Zaměřuje se na původní obyvatele Taiwanu, nazývané Amis. Cílem je analyzovat význam a dopad cestovního ruchu ve vesnicích etnika Amis v oblasti Hualien.

Tato práce se skládá z přehledu odborné literatury vysvětlující podstatná teoretická východiska zaměřená na cestovní ruch původních obyvatel, antropologii cestovního ruchu, kulturní cestovní ruch, a také na zkoumání negativních vlivů cestovního ruchu a vlastního výzkumu. Výzkum je veden kvantitativní metodou, která zahrnuje pozorování účastníků v oblasti a vedení polostrukturovaných a otevřených rozhovorů s etnikem původního obyvatelstva Amis a s návštěvníky jejich vesnic.

Práce popisuje zapojení původních obyvatel do cestovního ruchu, dopady cestovního ruchu ve vesnicích a motivaci původních obyvatel k navštívení vesnic. Dále práce vysvětluje všechny rituály a tradice etnika Amis.

Výsledky ukazují, že cestovní ruch v této oblasti není příliš rozvinutý. Je potřeba rozvinout destinační management, který bude brát ohled na ochranu původních obyvatel před inscenací a ztrátou autenticity.

Annotation

Title: The Role of Indigenous Peoples in Tourism

The bachelor thesis deals with analysis of the role of indigenous people in tourism. It is focused on the indigenous people in Taiwan called Amis. The purpose is to analyze the importance and impact of tourism in Amis villages in the area of Hualien.

The methods used in this thesis include literature review explaining the substantial theoretical bases for indigenous people's tourism, tourism anthropology and cultural tourism, as well as exploring the negative impacts of tourism. Research consist of the quantitative method which involves

participant observation in the area and semi guided and open interviews with tourists and Amis people.

The thesis describes an involvement of aboriginal people in tourism, the impacts of tourism in their villages and tourist's motivation for visiting the villages. Moreover, the thesis explains all the ritual and traditions of the Amis ethnic group.

The results reveal that tourism is not very developed in the area. There is a need of developing a destination management, which will protect indigenous people from inscenization and loss of their authenticity.

Obsah

1	Úvod	8
2	Cíl a metodika práce.....	9
2.1	<i>Cíl práce</i>	9
2.2	<i>Metodický postup práce</i>	9
2.3	<i>Výzkumné otázky</i>	10
3	Teoretická východiska	11
3.1	<i>Antropologie cestovního ruchu</i>	11
3.1.1	<i>Ekoturismus</i>	14
3.2	<i>Kulturní cestovní ruch</i>	15
3.3	<i>Vlivy cestovního ruchu</i>	20
3.3.1	<i>Vlivy cestovního ruchu na přírodní prostředí.....</i>	21
3.3.2	<i>Vlivy cestovního ruchu na socio-kulturní prostředí.....</i>	22
3.4	<i>Cestovní ruch původních obyvatel</i>	27
4	Případová studie Taiwan	32
4.1	<i>Charakteristika šetřeného území</i>	32
4.1.1	<i>Geografická charakteristika Taiwanu</i>	32
4.1.2	<i>Demografická charakteristika Taiwanu.....</i>	34
4.2	<i>Průběh výzkumu.....</i>	37
4.3	<i>Výsledky výzkumu</i>	39
4.3.1	<i>Matrilinéární systém</i>	40
4.3.2	<i>Systém věkové organizace</i>	40
4.3.3	<i>Základní znalosti, dovednosti a rituály.....</i>	41
4.3.4	<i>Role původních obyvatel v cestovním ruchu</i>	54
5	Shrnutí výsledků.....	66
6	Závěry a doporučení	69

7	Seznam použité literatury.....	71
8	Přílohy.....	76

1 Úvod

Cestovní ruch je v dnešní době globálním a neustále se rozvíjejícím odvětvím. Lidé cestují z mnoha různých důvodů, a trendů v cestovním ruchu, stejně jako jeho forem, neustále přibývá. Jednou z motivací k cestování může být například poznávání přírody a kultury. Obrovský potenciál pro takto motivovaný cestovní ruch ukrývá ostrov Taiwan.

Tento ostrov nabízí nádhernou nenarušenou přírodu plnou vodopádů, horkých pramenů, vysokých hor a malebných vesniček s bohatou kulturou původního obyvatelstva. Cestovní ruch by neměl být jen o konzumaci služeb, ale také o sdílení hodnot místních obyvatel a projevení respektu k jejich kultuře. Poznání kultury původních obyvatel Taiwanu by tak při návštěvě ostrova nemělo být opomíjeno.

Na Taiwanu se nachází 16 skupin původních obyvatel, z nichž největší je skupina nazývaná Amis. Právě na etnikum původních obyvatel Amis je tato bakalářská práce zaměřena. Důvodem výběru tématu práce je především půlroční pobyt na Taiwanu, uskutečněný v roce 2017, a také zájem o hlubší porozumění kultuře etnika Amis spolu se změřením úrovně cestovního ruchu v oblasti Hualien, kde se právě tyto vesnice původních obyvatel Amis nacházejí.

2 Cíl a metodika práce

2.1 Cíl práce

Hlavním cílem této bakalářské práce je popsat a analyzovat roli původních obyvatel etnika Amis v cestovním ruchu a zjistit jaké dopady má cestovního ruchu na kvalitu jejich života. Souvisejícím doplňujícím cílem je zjistit motivaci návštěvníků k cestovnímu ruchu a jejich zájem o poznání kultury místních obyvatel.

2.2 Metodický postup práce

Empirická část bakalářské práce vychází z kvalitativní strategie výzkumu, spočívající v analýze sekundárních a primárních dat získaných v rámci provedené případové studie kmene Amis v Hualieniu. V průběhu výzkumu byla zjištěna řada důležitých údajů o zkoumaném území. Výzkum byl proveden za pomoci jednoho z obyvatel Taiwanu, který je pro zachování anonymity dále nazýván jako hlavní informátor, viz kapitola 4.2. Hlavní metodou sběru primárních dat případové studie bylo zúčastněné pozorování ve vesnicích původních obyvatel. Další metodou sběru primárních dat bylo provedení polostrukturovaných i otevřených rozhovorů a fotodokumentace pozorovaných jevů. Zaznamenané rozhovory byly analyzovány metodou zakotvené teorie. Při analýze rozhovorů byli jednotliví informátoři označeni písmeny a dále bylo pracováno s anonymizací. Všechna získaná primární data byla následně zpracována a popsána v kapitole 4.

Analýza sekundárních dat spočívala v literární rešerši tištěných i online odborných publikací týkajících se dané problematiky. Na základě nastudovaných zdrojů byly vysvětleny některé důležité definice z oblasti problematiky cestovního ruchu. Teoretická východiska se opírají především o publikace zabývající se antropologií, kulturním cestovním ruchem a udržitelností cestovního ruchu.

2.3 Výzkumné otázky

Pro dosažení cíle práce byly zformulovány výzkumné otázky uvedené v tabulce 1:

Tabulka 1: Výzkumné otázky

Výzkumná otázka 1	Jaké dopady má cestovní ruch na kvalitu života původních obyvatel kmene Amis?
Výzkumná otázka 2	Jaký je vztah původních obyvatel k návštěvníkům a jak vnímají cestovní ruch ve svých vesnicích?
Výzkumná otázka 3	Jaká je motivace návštěvníků k návštěvě vesnic původních obyvatel?
Výzkumná otázka 4	Jaké jsou základní tradiční znalosti, dovednosti a rituály původních obyvatel?
Výzkumná otázka 5	Je „Festival Sklizně“ inscenizací či se drží původních obyčejů kmene Amis a jak to působí na návštěvníky?

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

3 Teoretická východiska

3.1 Antropologie cestovního ruchu

ZELENKA a PÁSKOVÁ (2012) popisují antropologii cestovního ruchu jako aplikovaný vědní obor, zabývající se především motivačními faktory (faktory přitahování a vytlačování, push versus pull faktory) ovlivňující míru odpovědnosti účastníka cestovního ruchu, faktory a determinanty určujícími (spotřební) vzorce chování návštěvníků a vzájemným i jednostranným působením a vztahy mezi návštěvníky a rezidenty. Specifickou dílčí disciplínou je podle nich kulturní antropologie cestovního ruchu, která zkoumá dopady cestovního ruchu na míru a způsoby poznávání a interpretování světa, na hodnotový systém a způsoby prožívání.

Cestovní ruch je jedním z největších světových hospodářských odvětví a jako takový má hluboký a mnohostranný význam v současném prostředí (TISDELL 2000).

NASH (1995) tvrdí, že jakýkoliv lidský subjekt takového rozsahu volá po antropologické analýze. BURNS (2004) popisuje, že navzdory rozšířenému globálnímu vlivu a neustálému rozvoji se fenomén cestovního ruchu objevoval v antropologických výzkumech jen zřídka. Na cestovní ruch bylo podle něj pohlíženo spíše jako na ekonomickou aktivitu zaměřenou na návštěvníky cestovního ruchu, nikoliv na místní komunitu či domorodé obyvatelstvo, (na které se antropologie již dlouho zaměřuje).

BURNS (2004) uvádí, že cestovní ruch byl považován za západní fenomén, za něco, co se dělo ve velkých industrializovaných společnostech, a z tohoto důvodu se studium cestovního ruchu považovalo za vhodné pro ekonomy, geografy a sociology, ale nikoliv pro antropology.

První antropologické studie cestovního ruchu byly provedeny v 60. letech, nicméně za první uchopení cestovního ruchu z antropologického hlediska se považuje studie Cohena z roku 1972 (např. BURNS 2004), která měla značné důsledky pro zvýšení zájmu antropologů o výzkum cestovního ruchu. Postupem času byl cestovní ruch celosvětově uznán jako dostatečně důležitý pro antropologické studium (BURNS 2004).

BURNS (1999) tvrdí, že antropologie je oknem, skrze které může být dynamika cestovního ruchu řádně analyzována a vyhodnocována. Prostřednictvím svého holistického a srovnávacího rámce tak podle něj antropologie nabízí cenný přístup ke kritické analýze cestovního ruchu. V tomto kontextu zdůrazňuje, že rozpoznáním propojenosti sociálních, kulturních, ekologických, náboženských, politických a ekonomických oblastí antropologie spojuje místní a globální dohromady.

PRZECLAWSKI (1993) navrhl interdisciplinární přístup ke studiu cestovního ruchu, ve kterém lze cestovní ruch zkoumat z různých hledisek. Jde podle něj o hlediska:

Ekonomické (nabídka a poptávka, business a trh)

Psychologické (potřeba a motivace)

Sociální (role, kontakty a vazby)

Kulturní (získávání nových znalostí, faktor změny).

BURNS (2004) popisuje, že v antropologické literatuře cestovního ruchu je zřejmá jedna základní separace, která je založena na pojetí, že cestovní ruch je možné klasifikovat jako zásadně pozitivní či zásadně negativní. Upozorňuje, že ve většině případů v dřívější literatuře byly pozitivní a negativní dopady cestovního ruchu zvažovány pouze z ekonomického hlediska a další výhody či nevýhody z hlediska kulturních, politických, sociálních a náboženských změn, které může cestovní ruch do destinace přinést, byly přehlíženy. Antropologové podle něj zpočátku argumentovali příkladem negativních dopadů cestovního ruchu, jelikož ekonomické přínosy z cestovního ruchu nebyly pro místní komunitu v destinaci tak značné, jak se původně očekávalo.

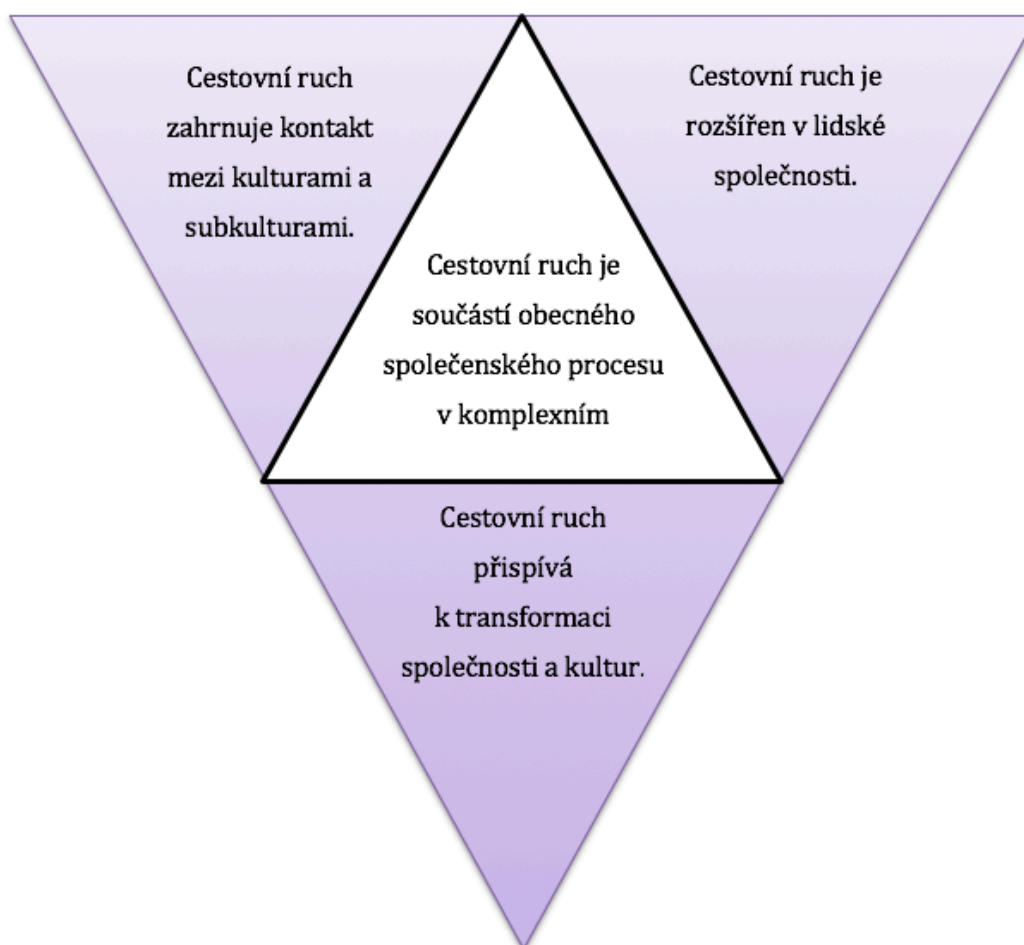
Někteří autoři, jako například NII PLANGE (1989 in BURNS 2004) tvrdí, že přestože cestovní ruch hraje významnou roli v ekonomickém sektoru mnoha rozvíjejících se zemí, vytváří také určitou formu závislosti a nejistoty.

Jak uvádí BURNS (1999), antropologové a jiní sociální vědci tvrdí, že hlavním důvodem potřeby analyzovat cestovní ruch jsou spíše lidé než byznys. BURNS (2004) to dokládá faktem, že cestovní ruch je rozšířen v lidské společnosti. Podle něj zbývá jen málo míst na naší planetě, která zatím nebyla dosažena návštěvníky, a stále méně lidí, kteří ještě necestovali. Poukazuje na skutečnost, že v důsledku toho

má cestovní ruch potenciál ovlivnit celé lidstvo. Navíc dodává, že cestovní ruch zahrnuje kontakt mezi kulturami a subkulturami, protože návštěvníci cestují na místa mimo jejich obvyklé prostředí. Nepopírá tedy, že cestovní ruch přispívá k transformaci společnosti a kultur.

Z obrázku číslo 1 vyplývá, proč by antropologové měli studovat cestovní ruch. BURNS (2004) konstatuje, že antropologie se v podstatě zabývá holistickým a srovnávacím studiem lidských společností a kultur. Dodává, že jejím cílem je zaměřit se na všechny složky zkoumaných společností a kultur, a také na všechny vlivy, které na tyto společnosti a kultury působí. Cestovní ruch je podle něj obojím, jak složkou, tak vlivem na mnoho lidí po celém světě.

Obrázek 1: Proč by antropologové měli studovat cestovní ruch

Zdroj: Přepracováno podle Burns (1999)

Koneckonců, antropologie je o lidech, stejně jako cestovní ruch (NASH 1995). Antropologové jsou podle něj obojím, účastníky cestovního ruchu i jeho pozorovateli, ať se jim to líbí nebo ne.

BURNS (2004) uvádí, že antropologie nabízí širokou škálu možností studia cestovního ruchu, a také dodává, že pro budoucnost antropologie i cestovního ruchu je důležité jejich správné zapojení. V dnešní době podle něj existuje mnoho druhů cestovního ruchu a neustále jich přibývá. Vyzdvihuje, že díky tomu dochází k většímu porozumění odvětví cestovního ruchu ze všech úhlů a je zřejmé, že různé obory mají specializované odborné znalosti, které lze uplatnit v různých oblastech cestovního ruchu.

3.1.1 Ekoturismus

Jednou z oblastí, ve kterých může být použití antropologických teorií obzvláště relevantní je ekoturismus (NASH 1996). Pojem ekoturismus se používá k popisu cestovního ruchu, který je založen na přírodě, je řízen udržitelným způsobem a podporuje ochranu životního prostředí (BUCKLEY 1994).

BURNS (2004) popisuje, že ekoturismus zahrnuje původní obyvatele a v porovnání s jinými oblastmi jim nabízí větší možnost se na cestovním ruchu podílet. Upozorňuje na fakt, že ekoturismus sice působí na původní obyvatele především pozitivně, ale má i potenciál zneužívat nebo znevažovat jejich kulturu. Poukazuje na to, že pokusy porozumět původnímu obyvatelstvu jsou zpravidla motivovány etickým hlediskem, porozumění původnímu obyvatelstvu je však důležité i pro úspěšnost cestovního ruchu.

STRONZA (2001) tvrdí, že je potřeba porozumět tomu, jak původní obyvatelé cestovní ruch přijímají a jakou roli v něm hrají.

Ekoturismus vychází z principů udržitelného cestovního ruchu (např. NASH 1996; ZELENKA a PÁSKOVÁ 2014). NASH (1996) uvádí, že termín „udržitelný cestovní ruch“ je používán již po více než desetiletí. Koncept trvale udržitelného cestovního ruchu se podle něj stal trendem jako alternativa k tradičnímu cestovnímu ruchu a jako součást hledání rozvoje, který je ekologicky zdravý a respektuje potřeby všech zúčastněných.

Hlavním rysem ekoturismu, který ho odlišuje od jiných forem cestovního ruchu je, jak konstatuje BURNS (2004), jeho oddanost k zachování sociální a kulturní integrity.

Zdůrazňuje, že aby byl ekoturismus udržitelný, nesmí poškozovat fyzické prostředí, které je pro návštěvníky hlavní atraktivitou, a také musí respektovat sociální a kulturní tradice v dané destinaci, a tak chránit sociální prostředí. Dodává, že udržitelný ekoturismus musí zajistit pozitivní přínosy cestovního ruchu pro původní obyvatele a nesmí původního obyvatelstva nijak zneužívat. Tyto vlastnosti podle něj odlišují udržitelný cestovní ruch od ostatních forem cestovního ruchu a jsou v souladu s tradičním antropologickým pohledem na cestovní ruch.

3.2 Kulturní cestovní ruch

První fází jakékoliv diskuze o kulturním cestovním ruchu je obtížný úkol, kterým je definovat kulturu. SMITH (2009) upozorňuje na fakt, že definovat pojem „kultura“ může být poměrně problematické, jelikož tento pojem má globální i místní význam. Kultura podle ní může být historická nebo naopak moderní, dále může být zastoupena jako psychická a materiální, hmotná či nehmotná, a také jako politická a symbolická nebo jako praxe každodenního života.

Existuje tedy řada definic kultury. RICHARDS (1996 in SMITH 2009) předložil pro svůj výzkum pro ATLAS (Asociace pro turismus a volnočasové vzdělávání) dvě definice kulturního cestovního ruchu:

- **Technická definice** *„Všechny pohyby osob za specifickými kulturními atrakcemi jako jsou muzea, památky, umělecká představení a festivaly mimo jejich obvyklé místo pobytu“;*
- **Pojmová definice** *„Pohyby osob za kulturními manifestacemi mimo jejich obvyklé místo pobytu se záměrem získávání nových informací a zážitků k uspokojení jejich kulturních potřeb“.*

Jak uvádí SMITH (2009), tyto definice nicméně neberou v potaz kulturu jako způsob života lidí. Pozdější definice (RICHARDS 2001 in SMITH 2009) je podle ní obsáhlejší, naznačuje, že kulturní cestovní ruch nezahrnuje pouze minulost, ale také současnou

kulturu a způsob života lidí nebo regionu. Nahlíží tedy na kulturní cestovní ruch jako na pojem zahrnující jak „kulturní dědictví“ (související s výtvořmi minulosti), tak i „umění“ (související se současnou kulturní produkcí a současným životním stylem). RICHARDS (2001 in SMITH 2009) také tvrdí, že kulturní cestovní ruch nezahrnuje pouze pasivní spotřebu, kterou je pozorování památek, muzejních sbírek, obrazů či divadelních představení. Mnoho návštěvníků se podle něj stále více zajímá o „kreativní cestovní ruch“, který zahrnuje účast na kulturních aktivitách (malířství, fotografování, řemesla, tanec a kuchařství). Podobně popisuje kulturu také WILIAMS (1958 in SMITH 2009), který tvrdí, že pojem „kultura“ je o celém způsobu života, stejně jako o umění a učení. Je podle něj o stylu života rozlišných lidí nebo sociálních skupin zahrnující všechny formy sociálních, uměleckých nebo intelektuálních aktivit.

MCKERCHER a CROS (2002) uvádějí, že kulturní cestovní ruch může být vymezen několika způsoby:

- *„Forma zvláštního zájmového cestovního ruchu, kde kultura tvoří základ motivace pro cestování,*
- *Vytváří obchodní perspektivu jako součást rozvoje a marketingu různých památek a atrakcí,*
- *Vytváří motivační perspektivu, díky níž návštěvníci cestují za kulturními aktivitami,*
- *Zážitková aktivita, kde zapojení se do kultury může být unikátní a intenzivní a návštěvníci jsou, jak vzděláni, tak i zabaveni,*
- *Tvoří operační perspektivu, kde se návštěvníci účastní řady aktivit nebo zážitků“.*

Jak SMITH (2009) uvádí, kultura je o minulosti a tradicích, o kreativních projevech jako jsou umělecká díla a představení a také o způsobu života lidí a jejich obyčejích. Mnoho návštěvníků se podle ní zajímá o kulturu odlišných národů po celém světě, stejně jako o historická místa, památníky, muzea a galerie. Popisuje tedy kulturní cestovní ruch jako pasivní, aktivní a interaktivní spojení s kulturou a komunitami, kterým návštěvníci získávají nové zkušenosti vzdělávací, tvůrčí a zábavné povahy.

Dále SMITH (2009) uvádí, že kulturní cestovní ruch je rozrůstajícím se odvětvím a stává se více různorodým, je proto vhodné odlišit jeho pod sektory a dílčí segmenty. Provedla proto komplexní typologii kulturního cestovního ruchu (viz Tabulka 2).

Tabulka 2: Typologie kulturního cestovního ruchu

Typologie kulturního cestovního ruchu	Konkrétní příklady
Památky	archeologické lokality, celá města, památníky, muzea
Umělecká představení	divadla, koncertní sály, kulturní centra
Výtvarné umění	galerie, sochařské parky, fotografické galerie, architektura
Festivaly a speciální akce	hudební festivaly, sportovní akce, karnevaly
Náboženské památky	katedrály, chrámy, poutní místa
Venkovská prostředí	vesnice, farmy, národní parky, ekologická muzea
Domorodé komunity a tradice	kmeny, etnické skupiny, menšinové kultury
Umění a řemesla	textilie, hrnčířství, malířství, sochařství
Jazyk	učení či praktikování
Gastronomie	ochutnávky vína, jídla, kulinářské kurzy
Průmysl a obchod	prohlídky továren, dolů, pivovarů a lihovarů, výlety po kanálech
Moderní populární kultura	popová hudba, nakupování, móda, média, design, technologie
Kreativní aktivity	malování, fotografování, tanec

Zdroj: Převzato z Smith (2009)

UNESCO (2017) definuje kulturní dědictví jako odkaz hmotných a nehmotných artefaktů určité skupiny lidí či společnosti, které jsou převzaté od předchozích generací, dále zachovávané a poskytované ve prospěch budoucím generacím. Dále dělí dědictví na hmotné a nehmotné (viz Rámeček 1).

Rámeček 1: Hmotné a nehmotné dědictví

Hmotné kulturní dědictví – zahrnuje budovy, historická místa, památníky a artefakty, které jsou považovány za hodnotné pro budoucí generace. Patří mezi ně objekty významné pro archeologii, architekturu, vědu nebo technologii určité kultury.

Tyto předměty hmotného dědictví jsou důležité pro studium lidských dějin. Zachované předměty ztělesňují skutečnost historie lidstva, a na rozdíl od reprodukce nebo náhrady, jsou pro lidi lákavějšími. To s sebou bohužel přináší nebezpečí, významná místa a věci mohou být poškozeny zásahem návštěvníků, světlem, které je potřeba k jejich vystavení apod. Tato rizika posilují fakt, že to, co považujeme za zachovalé se ve skutečnosti mění. Podobně se také mění hodnota, kterou každá generace přisuzuje historii a těmto artefaktům.

Nehmotné kulturní dědictví – ochrana nehmotného kulturního dědictví je ochranou kulturních identit a tím i rozmanitosti lidstva. Nehmotné dědictví zahrnuje, mimo jiné, tradiční festivaly, verbální tradice a eposy, zvyky, způsoby života apod.

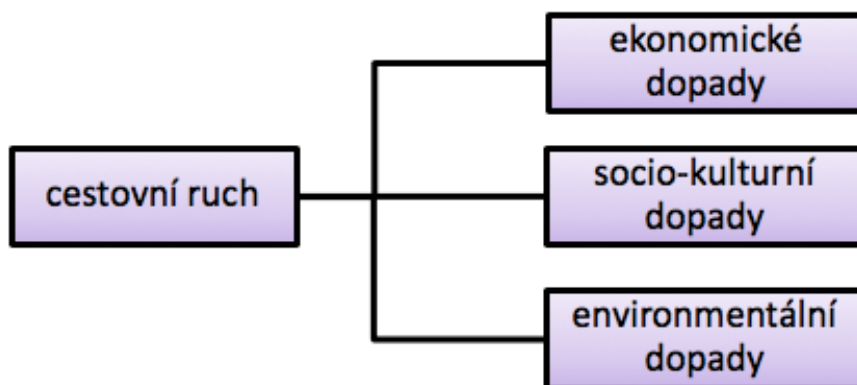
Zdroj: Převzato z UNESCO (2017)

Pojem kulturního dědictví se v průběhu minulého století výrazně rozšířil. S pozoruhodným příspěvkem UNESCO k této expanzi nyní zahrnuje také krajinu, průmyslové zbytky a další různé formy světového dědictví nebo dědictví lidstva UNESCO (2017).

3.3 Vlivy cestovního ruchu

GHULAMRABBANY et al. (2013) uvádějí, že cestovní ruch je pro každou zemi důležitým odvětvím pro rozvoj ekonomiky. Upozorňují však, že odvětví cestovního ruchu má přímý vztah k životnímu prostředí. Jak uvádějí PRAMANIK a INGKADIJAYA (2017), rozvoj cestovního ruchu musí být prováděn s velkou pečlivostí a s řádným managementem. Rozvoj by podle nich neměl být zaměřen pouze na krátkodobé ekonomické výhody, ale také na udržitelný rozvoj, což znamená, že současná generace může čerpat výhody z rozvoje cestovního ruchu, ale zároveň nezapomíná na budoucí generace, které mají také právo na užívání přírodních zdrojů. Dopady cestovního ruchu mohou být ekonomické, socio-kulturní a environmentální, a to jak pozitivní, tak negativní (např. LACHOUT 2017). FISH (1986) také popisuje, že cestovní ruch není výlučně ekonomickým fenoménem, ale zahrnuje také sociální, kulturní, politické a environmentální aspekty. Zdůrazňuje proto potřebu si uvědomit, že jakékoliv posuzování dopadů cestovního ruchu by se nemělo týkat jen hmatatelných ekonomických dopadů, jako jsou například příjmy z cestovního ruchu, ale také nehmotných dopadů cestovního ruchu, jako jsou dopady sociální a kulturní. Sociální a kulturní dopady cestovního ruchu podle něj znamenají způsoby jakými cestovní ruch přispívá ke změnám hodnotových systémů, individuálního chování, rodinných vztahů, životních stylů kolektivu, morálního chování, tvůrčích projevů, tradičních obřadů a komunit.

Obrázek 2: Dopady cestovního ruchu

Zdroj: Přepřacováno podle Pramanik a Ingkadijaya (2017)

PÁSKOVÁ (2014) uvádí, že dopady cestovního ruchu na geografické prostředí jsou v porovnání s jinými odvětvími méně zřetelné, obtížněji podchytitelné a často bývají nehmotné povahy. Dále popisuje, že nežádoucí dopady cestovního ruchu jsou zpravidla typické pro destinace se zranitelným společenským systémem místních komunit, jejichž životní styl se výrazně liší od životního stylu návštěvníků.

3.3.1. Vlivy cestovního ruchu na přírodní prostředí

„Vlivy cestovního ruchu na složky přírodního prostředí lze klasifikovat podle vztahu k biosféře na změny složek přírodního prostředí (na kvantitativní a kvalitativní změny zastoupení druhů flóry a fauny a na změny ekosystémů)“ PÁSKOVÁ (2014). PRAMANIK a INKADIJAYA (2017) popisují, že existují negativní dopady na životní prostředí, včetně poškození životního prostředí jako je například vandalismus, špatné zachování hygieny a sanitace, snížení čerstvosti vzduchu a dostupnosti čisté vody, zvýšení hluku, znečištění ovzduší, proměnění polí v atrakce, omezení volných prostranství a tím také ohrožení flory a fauny.

Rámeček 2: Vlivy cestovního ruchu na přírodní prostředí

Emise

Cestovní ruch přispívá například ke vzniku emisí, což je proces uvolňování látek nebo energií ze zdrojů znečištění do životního prostředí, především do ovzduší. Cestovní ruch může být přímým i nepřímým zdrojem emisí. Přímo ke vzniku emisí přispívá prostřednictvím silniční a letecké dopravy či provozem zábavních parků a ostatních zařízení cestovního ruchu. Nepřímo ke vzniku emisí přispívá spotřebou zdrojů (elektrická energie, stavební a konstrukční materiál, ...) při výstavbě infrastruktury cestovního ruchu.

Eroze

Jsou procesem narušování povrchu přírodnin. Na tvorbě eroze se cestovní ruch podílí především výstavbou infrastruktury cestovního ruchu či pohybem lidí po nezpevněných komunikacích a ve volné přírodě.

Biodiverzita

S biodiverzitou a atraktivitami vytvořenými rozmanitým prostředím úzce souvisí zejména přírodní cestovní ruch. Pokud jsou přírodní zdroje a půda zatěžovány nadměrným využíváním a pokud dopady na volně žijící živočichy, na horské a přímořské prostředí a na zásoby pitné vody překročí únosnou kapacitu, může cestovní ruch také způsobit ztrátu biologické rozmanitosti. Taková ztráta biodiverzity znamená ztrátu potenciálu cestovního ruchu. Obecně se cestovní ruch a přírodní prostředí zároveň doplňují i překrývají ve vizi a cílech. Zdravé životní prostředí je příznivé pro udržitelný rozvoj cestovního ruchu a udržitelný cestovní ruch je založen na plánování zahrnujícím ochranu životního prostředí. Cestovní ruch a životní prostředí jsou tak dvě odvětví, která jsou v souladu.

Zdroj: Přepracováno podle Pramanik a Ingkadijaya (2017); Pásková (2014)

3.3.2. Vlivy cestovního ruchu na socio-kulturní prostředí

Cestovní ruch je nástrojem pro zlepšení kulturního a společenského porozumění v různých komunit, může přispět k ochraně kulturního a historického dědictví, ale může mít také negativní dopady. (např. LACHOUT 2017)

FISH (1986) uvádí, že dopady cestovního ruchu na socio-kulturní prostředí jsou obtížně měřitelné a do značné míry jsou nepřímé nebo dokonce neznámé. Popisuje, že většina v této oblasti dosud provedených studií se týkala hlavně pochopení sociálních dopadů na hostitelské komunity spíše než dopadů na účastníky cestovního ruchu. Obecně podle něj platí, že postoje a vnímání hostitelské komunity se řadí především mezi negativní. PÁSKOVÁ (2014) popisuje, že vlivy cestovního ruchu na sociokulturní prostředí mohou být materiální a imateriální.

„Obecně je souhrn nežádoucích vlivů cestovního ruchu a zejména návštěvníků na hostitelskou komunitu a její přírodní a sociální prostředí označován jako „turistické znečištění“, jehož součástí jsou především kongesce veřejných prostor a komunikací, stres místních obyvatel vyvolaný přítomností nadměrného množství návštěvníků, fyzické znečištění životního prostředí, akulturace atd.“ (PÁSKOVÁ 2014). Dále popisuje různé efekty vyvolané v destinaci cestovního ruchu (viz Rámeček 3).

Rámeček 3: Efekty vyvolané v destinaci

Demonstrační efekt

Patří mezi nejčastější efekty primárně vyvolané v destinaci. Jedná se o napodobování vzorců chování návštěvníků a jejich kultury rezidenty jako součást akulturace.

Duální společnost

Efekt dualizace společnosti je proces, při kterém se společnost rozděluje na dvě odlišné ekonomické třídy, na chudé a bohaté. Tyto společnosti vznikají především v destinacích s vysokou návštěvností, kde podnikatelé profitují z cestovního ruchu, zatímco ostatní obyvatelé destinace trpí zvýšenými životními náklady díky inflaci způsobené cestovním ruchem.

Iritační efekt

Je proces vývoje vztahu rezidentů k návštěvníkům destinace cestovního ruchu. Jedná se o negativní vývoj vztahu, o míru „nevraživosti“ rezidentů k návštěvníkům a k cestovnímu ruchu obecně. Hodnoty iritačního indexu souvisí s mírou odlišnosti kultur a s mírou prostorové a časové intenzity cestovního ruchu. Dle Doxeyho iritačního indexu je atmosféra nejdříve přátelská a návštěvníci jsou vítáni, ale poté nastává nepřátelská atmosféra. V Tabulce 3 jsou popsána stadia vývoje iritace.

Etnocida

Jedná se o proces vyhlazování prvků typických pro místní etnikum jako výsledek globalizace, často však s výrazným či stoprocentním podílem působení aktivního cestovního ruchu, spojeného s uspokojováním potřeb zahraničních návštěvníků a požadavků zahraničních investorů.

Xenofobie

Představuje strach a obavy z cizinců či jiných ras a neznámých míst. Cestovní ruch napomáhá k překonání xenofobie, ale zároveň ji zvyšuje, a to především při vysokém rozdílu v životní úrovni návštěvníků a místních obyvatel.

Akulturace

Je definována jako proces změn kultury a společnosti, způsobený dlouhodobějším či opakovaným stykem kulturně odlišných společenských skupin, přičemž jedna z těchto skupin má výrazně nižší technickou úroveň. V procesu akulturace rezidenti, jakožto skupina s nižší ekonomickou a technickou úrovní tak přijímají prvky kultury návštěvníků a prvky své vlastní kultury vytěsňují. Akulturace může působit kladně i záporně. Může pozitivně ovlivnit životní úroveň místní komunity, ale může také přispět ke snižování kulturní identity a tím snížit atraktivitu destinace.

Inscenizace

Je komerčně motivované předvádění tradic a obyčejů zpravidla ve smyslu vžitých představ návštěvníků o kultuře daného etnika. Při inscenizaci dochází k narušení autentických prvků místní kultury ve snaze maximalizovat příjmy. Jsou také ožívány již neprovozované obyčeje neboli „pseudoudálosti“. Inscenizace se dá také nazvat jako „předstíraná realita“ - (například předvádění obřadních tanců domorodců). V destinaci vznikají dva odlišné světy – reálný svět místních obyvatel a inscenizovaný pro návštěvníky. Kultura je nabízena jako zdroj cestovního ruchu, jako komodita, která má být prodána autokarovým skupinám, pro tento proces je užíván termín „kulturní prostituce“.

Folklorizace

Je formou inscenizace, při které v rámci nabídky atraktivit určité destinace dochází k nepřiměřenému zdůrazňování či umělému ožívování prvků lidové kultury. Příkladem mohou být tance v lidových krojích, či lidové slavnosti vytržené z časoprostorové souvislosti a reálného života místních obyvatel.

Autenticita

Neboli původnost, reálnost, pravdivost, skutečnost.

Jedním z negativních dopadů masového CR a jeho komerčního přístupu je postupná ztráta autenticity místní kultury, architektury, životního stylu, místní komunity, suvenýrů atd. Je definována také jako proces mizení nebo oslabování původnosti a reálnosti určitého prostředí.

Ekonomický efekt

Cestovní ruch může pozitivní dopad na ekonomiku. Přínosem je například zvýšení příjmu pro obyvatele destinace a jejího okolí, zvýšení pracovních příležitostí, navíc je v destinaci dobrá infrastruktura a dostupný transport a také jsou vytvářeny nové podniky. Mezi negativní dopady cestovního ruchu na ekonomické prostředí destinace patří například zvýšení cen zboží a služeb v destinaci, rutinní výdaje či zvýšení cen nemovitostí. Navíc do destinace přicházejí ne-rezidenti, kteří využívají výhod obce.

Vlivy cestovního ruchu na ekonomiku a infrastrukturu jsou obecně vnímány jako pozitivní. Skutečností však je, že příjmy v destinaci jsou rozloženy nerovnoměrně a posilují tak sociální nerovnosti. Zaměstnanost je většinou pouze sezónní, a navíc špatně placená. A vzniklá infrastruktura je pro místní obyvatele nedostupná a svým provozem snižuje kvalitu života místních obyvatel.

Efekt turistické pasti

Je definován jako nežádoucí působení neregulovaného cestovního ruchu, který svými podnikatelskými aktivitami znehodnocuje svůj vlastní kapitál (kulturní a přírodní hodnoty destinace) a tím i předpoklady pro svůj ekonomicky, ekologicky i společensky udržitelný rozvoj. Tento efekt je zásadní hrozbou pro udržitelnost

cestovního ruchu a jeho intenzita je určena faktory jako jsou návštěvnost, sezónnost, zranitelnost ekosystémů, míra ekonomické závislosti místních obyvatel na cestovním ruchu a míra jeho regulace.

Zdroj: Přepřacováno podle Pramanik a Ingkadijaya (2017); Pásková (2014); Zelenka A Pásková (2012); Ryan (1991)

Tabulka 3: Doxeyho ritační index

Euforie	První fáze vývoje, návštěvníci a investoři jsou vítáni. Základní plánování či kontrolní mechanismus.
Apatie	Návštěvníci jsou samozřejmostí. Vztahy mezi rezidenty a návštěvníky jsou více formální, komerční. Plánování se týká převážně marketingu.
Znechucení	V této fázi je dosaženo bodu nasycení. Rezidenti mají pochybnosti o cestovním ruchu. Politici se snaží řešit situaci pomocí zvyšováním infrastruktury namísto omezení cestovního ruchu.
Antagonismus	Iritace je otevřeně vyjádřena. Návštěvníci jsou považováni za tvůrce všech problémů. Nápravné plánování. Větší propagace za účelem zlepšení image destinace.

Zdroj: Převzato z Nagle (2005)

PÁSKOVÁ (2014) také tvrdí, že dopad cestovního ruchu na kulturní identitu může být jak pozitivní, tak negativní. Pozitivním dopadem je podle ní posílení či znovu obnovení kultury důsledkem posílení pocitů hrdosti a úcty ke kolektivnímu dědictví a stimulací návratu k dodržování tradic. Jako negativní dopady uvádí oslabení či úplné vymizení kultury, zapříčiněné iniciací či posílením netolerance až nacionalismu nebo vlivem globalizačních efektů vtažených do destinace návštěvníky. Dále vysvětluje, že mezi nejzávažnější turistifikační dopady se řadí proces komodifikace náboženských obřadů, rituálů, lidových obyčejů a slavností,

kdy jsou tyto aktivity jsou vědomě incenizovány pro trh cestovního ruchu. Dochází tak podle ní k převaze komerčního hlediska nad aspektem kulturní identity.

3.4 Cestovní ruch původních obyvatel

Jak uvádí UNESCO (2017), domorodé národy žijí ve všech regionech po celém světě a vlastní, obývají nebo užívají 22 % celosvětové půdy. Zdůrazňuje, že v počtu nejméně 370-500 milionů lidí představují domorodé národy podstatnou část kulturní diverzity světa, a mluví největším podílem z téměř 7000 světových jazyků. UNDP (2004) popisuje, že klasifikace skupiny jako domorodý národ znamená, že tato skupina lidí obývala určitou oblast ještě před vznikem států a státních hranic. Uvádí také, že domorodé skupiny obyvatel jsou v porovnání s dominantními skupinami společnosti zřetelně odlišné v kulturních a sociálních identitách. Hlavní charakteristiky zahrnují:

- Sebeidentifikace a identifikace ostatními jako součást odlišných kulturních skupin a projev touhy zachovat kulturní identitu,
- Lingvistická identita odlišná od dominantní skupiny společnosti,
- Sociální, kulturní, ekonomické a politické tradice a instituce,
- Ekonomický systém zaměřený více na tradiční způsob produkce,
- Jedinečné vazby a zájmy o zemi a území předků a o přírodní zdroje těchto oblastí.

CHANG, WALL a TSAI (2005) upozorňují, že domorodá kultura často slouží jako podstata atraktivity cestovního ruchu a také je často považována za zdroj, který může být provozovateli cestovního ruchu komercializován. MCINTOSH (2004 in CHANG et al. 2005) tvrdí, že komodifikace produktů domorodých kultur běžná.

CHANG, WALL a TSAI (2005) konstatují, že domorodé kultury jsou důležitou atrakcí cestovního ruchu po celém světě. Kulturní vesnice podle nich poskytují snadný přístup k vybraným aspektům domorodé kultury, vytvářejí různé balíčky a propagují kulturu pro návštěvníky.

Návštěvníci mají od svých cestovatelských aktivit různá očekávání. Někteří preferují návštěvy známých míst a podílejí se na obvyklých aktivitách, jiní mají tendenci volit více stimulující zážitky nebo si užít mimořádná společenská setkání či extravagantní výdaje za dovolenou (CHANG, WALL a CHU 2006). Mnoho z nich láká něco odlišného, něco „jiného“, a proto si tyto potřeby a přání nemůžou splnit prostřednictvím domácího cestovního ruchu PEARCE (1987 in CHANG, WALL a CHU 2006). Autenticita neboli jedinečnost zážitku je v případě cestovního ruchu původních obyvatel běžně považována za žádoucí atribut (CHANG, WALL a TSAI 2005).

Motivace založená na tomto chování zahrnuje potřeby jednotlivců zažít něco jedinečného a originálního LEE a CROMPTON (1999 in CHANG, WALL a CHU 2006) tvrdí, že jedinečné zážitky návštěvníků by mohly být dosaženy účastí na cestovním ruchu původních obyvatel, například pozorováním řemesel a ruční výroby, ochutnáváním tradičních pokrmů či zapojením se do aktivit původních obyvatel. Podobně také XIE a WALL (2003 in CHANG, WALL a CHU 2006) věří, že zkoumání domorodých kultur a odlehlých oblastí, ve kterých tyto kultury žijí, naplňuje cestovní ruch potřeby zvědavých lidí. SOFIELD (1997), PEARCE (1995) BUTLER a HINCH (1996) MCINTOSH a JOHNSON (2004 in CHANG, WALL a CHU 2006) popisují, že návštěvníci turistických atrakcí založených na kultuře původního obyvatelstva mohou získat větší povědomí a porozumění domorodých kultur. Cestovní ruch původních obyvatel přispívá porozumění domorodých kultur, to může přispět k lepšímu vztahu mezi domorodými národy a návštěvníky BUTLER A HINCH (2007). Původní obyvatelé jsou tak svou povahou atrakcí mnoha návštěvníků, kteří prostřednictvím interakce s těmito kulturami naplňují své potřeby a získávají nové a jedinečné zážitky (CHANG, WALL a CHU 2006).

Jak uvádějí BUTLER a HINCH (2007), přestože jsou domorodé národy již po mnoho let považovány za turistickou atrakci, z aktivit cestovního ruchu nezískávají mnoho potenciálních výhod a mají nad nimi jen minimální kontrolu. Nicméně zdůrazňují, že v posledních letech zaujímají domorodé národy v oblasti cestovního ruchu aktivní roli.

Podle UNESCO (2017) se mnoho domorodých národů i nadále potýká s marginalizací, extrémní chudobou a porušováním lidských práv. Prostřednictvím partnerství s domorodými národy se je UNESCO snaží podporovat v řešení problémů, kterým čelí, přičemž uznává jejich významnou roli v kulturní a biologické rozmanitosti světa.

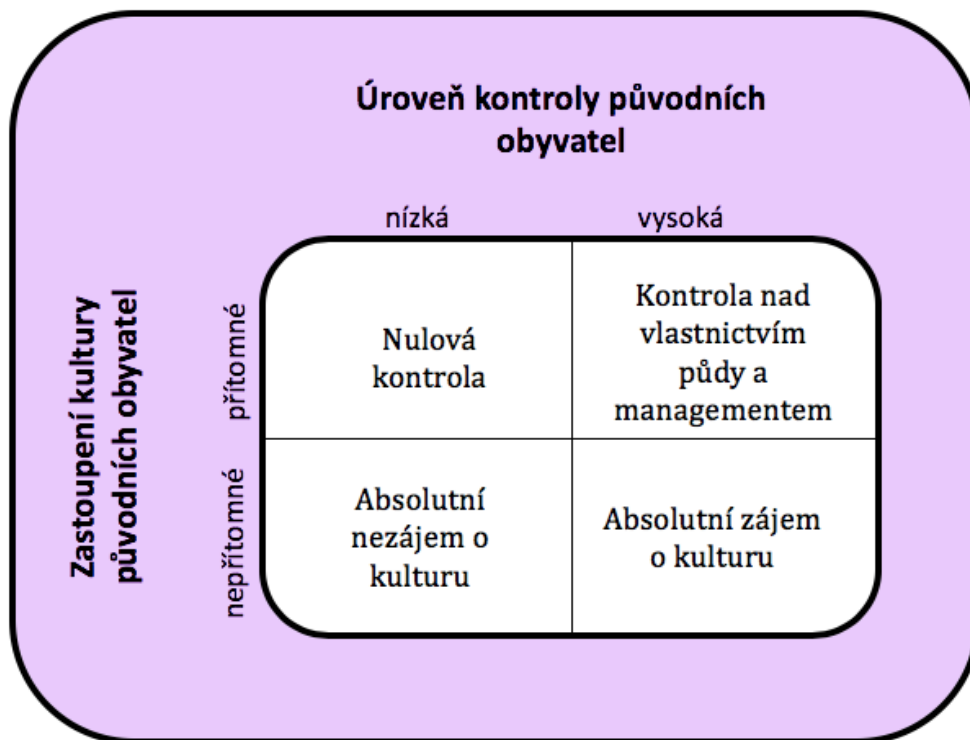
GOODWIN (2006 in BUTLER a HINCH 2007) uvádí, že Cestovní ruch původních obyvatel odkazuje na aktivity, ve kterých jsou domorodé národy přímo zapojeni do cestovního ruchu, mají nad ním kontrolu nebo jejich kultura slouží jako podstata přitažlivosti. Jak dále uvádí, případy, kdy původní obyvatelé mají nad cestovním ruchem kontrolu jsou mnohem vzácnější než ty případy, kdy je jejich kultura jen využívána jako atraktivita cestovního ruchu.

Faktor kontroly nad cestovním ruchem, jak popisují BUTLER a HINCH (2007), je pro jeho rozvoj klíčový. Dodávají, že kdokoliv, kdo má kontrolu nebo vykonává moc, obecně určuje takové kritické faktory, jako je rozsah, tempo, povaha, a skutečné výsledky jeho rozvoje.

Obrázek 3 znázorňuje dvě hlavní dimenze. Horizontální osa znázorňuje rozsah kontroly původních obyvatel nad aktivitou cestovního ruchu, která může být buď nulová nebo velmi vysoká. Mezi těmito dvěma extrémy existuje kontinuum situací, kdy původní obyvatelé vystupují jako zaměstnanci, poradci či oficiální partneři rozvoje.

Vertikální osa znázorňuje, do jakého množství jsou návštěvníci přitahováni do destinace za kulturou původních obyvatel. Tyto podmínky se pohybují od absolutního zájmu o kulturu původních obyvatel až po absolutní nezájem o kulturu.

Obrázek 3: Vliv kulturní a zapojení původních obyvatel do CR

Zdroj: Přepřacováno podle Butler a Hinch (1996 in Butler a Hinch 2007)

Jak uvádějí BUTLER a HINCH (2007), do cestovního ruchu původních obyvatel se zapojuje také vláda. Popisují, že se zapojuje především do běžných funkcí, často soustředěných v oblasti marketingu – národních, státních a místních samospráv. Tyto vládní samosprávy podle nich často vidí cestovní ruch jako potenciál pro ekonomický a sociální rozvoj původních obyvatel a aktivně podporuje cestovní ruch původních obyvatel pomocí politických iniciativ, konzultačních služeb a finanční pomoci.

Také tvrdí, že ekonomické úvahy jsou v cestovním ruchu posuzovány jako hnací síla. Silné ekonomické zastoupení na trhu cestovního ruchu podle nich vede k vyšším útratám za cestování, zatímco nízké zastoupení ekonomiky v destinacích vede k tomu, že cestovní ruch je aktivně podporován jako alternativa k slabému primárnímu a sekundárnímu průmyslu.

Dále sdělují, že v domorodých komunitách stále více dochází k soukromým podnikatelským zásahům. Tyto trendy podle nich mohou mít za následek rostoucí korporace globální ekonomiky v kombinaci s generačními odlišnostmi a měnící se

společensko-politickou strukturou komunit původních obyvatel. STEVENS (1997 in BUTLER a HINCH 2007) uvádí, že probíhající ničení přírodních oblastí po celém světě v důsledku urbanizace, znečištění, zemědělství a těžby surovin ve skutečnosti zvyšuje hodnotu mnoha tradičních domorodých území.

GARDNER a NELSON (1988 in BUTLER a HINCH 2007) vysvětluje, že mnoho pokusů o zapojení původních obyvatel do mzdové ekonomiky vedlo k jejich odcizení se od země s následnými negativními dopady. Probíhající osidlování domorodých oblastí tak podle něj vedlo k rostoucí kontrole původních obyvatel nad těmito oblastmi. Popisuje, že větší kontrola nad těmito oblastmi umožnila původním obyvatelům pokračovat v provozování cestovního ruchu založeném na jejich domorodé půdě jako atraktivní kompromis mezi zapojením se do mzdové ekonomiky a zachováním všech tradic týkajících se životního stylu ve spojení s půdou. Také upozorňuje na fakt, že vzhledem k důležitosti životního prostředí pro domorodé obyvatelstvo mají jakékoli změny v jeho kvalitě nebo kontrole významné důsledky pro provozování cestovního ruchu.

4 Případová studie Taiwan

4.1 Charakteristika šetřeného území

4.1.1 Geografická charakteristika Taiwanu

Taiwan je ostrov nacházející se 100 km od jihovýchodního pobřeží Číny (viz obrázek 4), který svým tvarem připomíná tabákový list. Jak uvádí CAUQUELIN (2004 in WALL a YOSHIMURA 2014), jedná se o malý ostrov o délce 377 km a šířce 142 km. Rozloha ostrova je 36.000 km² (DAVISON a REED 1998).

Obrázek 4: Lokalizace šetřeného území

Zdroj: Ontheworldmap.com (2018)

Více než dvě třetiny povrchu Taiwanu jsou pokryty horami (COPPER 2003 in WALL a YOSHIMURA 2014). Jak popisují autoři DAVISON a REED (1998), hornatá „páteř“ se táhne od severu k jihu po celé délce ostrova, stoupá prakticky z moře na východní straně ostrova a rozkládá se na západních pláních. RUBINSTEIN (2007) dále popisuje, že dvě z krajinných oblastí zahrnují kopce a hory, které jsou tektonicky aktivní. Také uvádí, že na východních Tai-tungských pohořích mezi Hualienem a Taitungem se z Tichého oceánu tyčí podél pobřeží hory s průměrnou nadmořskou

výškou nad 1000 m, celému ostrovu dominuje vyvýšené centrální pohoří se svou impozantní krajinou hlubokých roklin a stoupajících vrcholů. Na východním boku, jak dále popisuje, se rozkládá centrální pohoří v nadmořské výšce přes 4000 m a více než čtyřicet hřebenů přesahuje výšku 3000 m.n.m. COPPER (2009) zdůrazňuje, že centrální pohoří jsou obklopena podhůřími, která tvoří 50 % plochy ostrova, a kolem těchto podhůří se rozkládají svislé náhorní plošiny, které jsou hojně využívány pro pěstování rýže. Nejproduktivnější oblast pro hospodářství podle něj tvoří pláně a plošiny rozkládající se pod náhorními plošinami.

Obrázek 5: Fyzicko-geografická mapa Taiwanu

Zdroj: Maphill.com (2018)

Podnebí na Taiwanu je subtropické, částečně tropické (především jižní konec ostrova), (např. DAVISON a REED 1998; COPPER 2009). Průměrná teplota, jak dále uvádí COPPER (2009) je 22°, lednové teploty se pohybují okolo 18° a červencové kolem 29°. Taiwan podle něj nabízí velmi rozmanitou škálu fauny a flory, na Taiwanu se nachází téměř 4000 druhů tropických a subtropických rostlin, z nichž jedna třetina je považována za původní druhy. Ze zástupců živočichů, jak dále

popisuje, se na ostrově vyskytují například pro Taiwan velmi známý černý medvěd Formosan, kaloni a netopýři či jeleni a divoká prasata, také mnoho druhů ptactva, plazů i obojživelníků. Také upozorňuje, že na Taiwanu je 13 druhů jedovatých hadů a je možné na ně narazit po celém ostrově (COPPER 2009).

4.1.2 Demografická charakteristika Taiwanu

RUBINSTEIN (2007) tvrdí, že na Taiwanu žije přibližně 23 milionu lidí. Největším městem ostrova je hlavní město Taipei, ve kterém, jak uvádí, žijí přibližně dva miliony obyvatel. Další milion obyvatel podle něj žije v Kaohsiungu na jižním konci ostrova a v každém z větších měst jako jsou Tainan, Taichung a Keelung žije kolem 500 000 lidí. V každém ze šestnácti taiwanských krajů se nachází města, která zastávají úřední a obchodní funkci pro okolní venkovské populace (DAVISON a REED 1998).

Tabulka 4: Základní údaje o Taiwanu

Oficiální název	Čínská republika
Hlavní město	Taipei
Počet obyvatel	23 500 000 ¹
Státní zřízení	republika
Časové pásmo	ČR +6h
Geografická poloha	Jihovýchodní Asie
Úřední jazyk	Mandarínská čínština
měna	Nový Taiwanský dolar (TWD)

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018; 1 Czech Trade (2019)

Obrázek 6: Graf s počtem obyvatel Taiwanu

Zdroj: Trading Economics (2018)

RUBISNSTEIN (2007) sděluje, že na Taiwanu jsou obecně rozpoznávány čtyři hlavní sociální skupiny: domorodé národy, dvě skupiny tchajwanských (Fukienese nebo Hoklo a Hakka) a čínští obyvatelé.

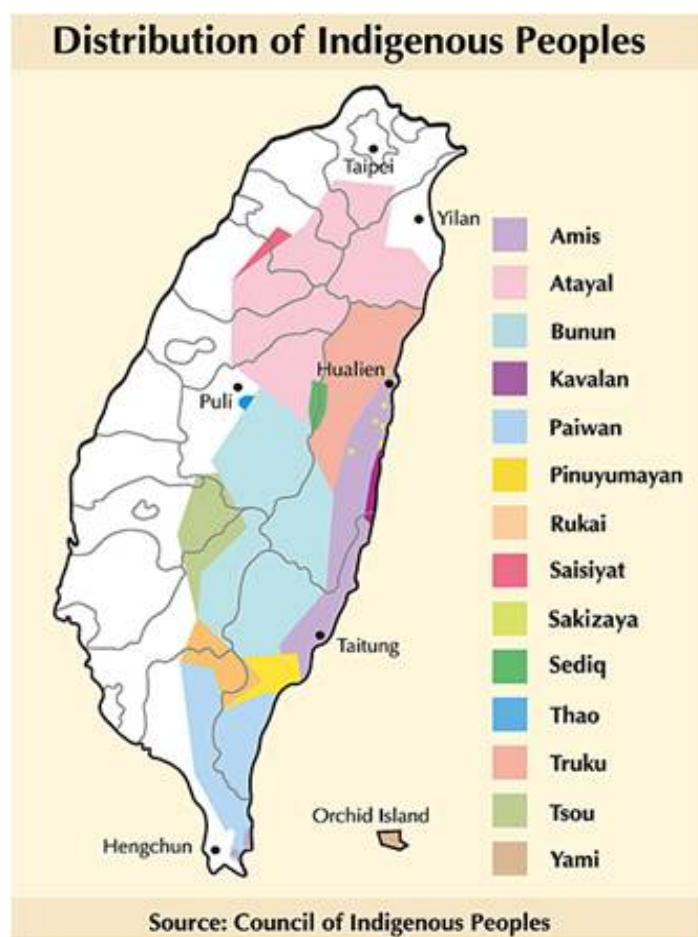
Domorodé národy jsou považovány za etnicky odlišné od ostatních tří skupin a byly široce definovány do dvou skupin: nížinné a horské domorodé národy (COPPER 2003 in WALL a YOSHIMURA 2014). Většinu domorodých obyvatel v současnosti tvoří horské domorodé národy, přičemž domorodé obyvatelstvo Taiwanu představuje přibližně 530 000 obyvatel, což tvoří pouze dvě procenta z celkového počtu obyvatel Taiwanu (MOFA 2018). Dále uvádí, že se na Taiwanu v současnosti nachází 16 etnických skupin původních obyvatel. MUNSTERHJELM (2002) popisuje, že poslední dvě etnické skupiny byly oficiálně uznány roku 2014, tyto oficiální klasifikace byly původně vyvinuty japonskými antropology. Sděluje, že na počátku dvacátého století byli původní obyvatelé zařazeni do devíti skupin, tento počet však nedostatečně reprezentoval bohatou etnickou rozmanitost původních komunit na Taiwanu. Vláda Republiky Číny (ROC) vyhlásila v roce 2001 zákon na ochranu statusu pro domorodé obyvatelstvo pro účel podpory rozpoznávání a obnovy domorodých identit. Později roku 2001 bylo uznáno desáté oficiální etnikum původních obyvatel na Taiwanu, což znamenalo počátek pokračujícího úsilí o uznání

formálního kmenového postavení dalších etnických skupin původních obyvatel Taiwanu (MOFA 2018).

Jak uvádí CIP (2010), kmeny původních obyvatel Taiwanu jsou následující: Kanakanavu, Hla'alua, Pinuyumayan, Amis, Sediq, Sakizaya, Truku, Kavalan, Thao, Yami, Sayisiat, Rukai, Tsou, Bunun, Paiwan, Atayal.

Rozložení kmenů původního obyvatelstva je dále graficky znázorněno na obrázku 7.

Obrázek 7: Rozložení kmenů původních obyvatel

Zdroj: Indigenous Wellness Research Institute (2014)

4.2 Průběh výzkumu

Terénní výzkum za účelem sběru primárních dat proběhl v rámci případové studie na Taiwanu, konkrétně v oblasti Hualien. Pro výzkum byla použita kvalitativní strategie. Hlavními použitými metodami sběru primárních dat byly fotodokumentace, zúčastněné pozorování a vedení polostrukturovaných a otevřených rozhovorů s původními obyvateli a návštěvníky vesnic původních obyvatel. Vedení rozhovorů bylo realizováno za pomoci hlavního informátora Alberta, který s původními obyvateli Amis bydlel ve vesnici déle než rok a velmi se zajímá o jejich kulturu. Rozhovory byly realizovány v červnu roku 2017 v oblasti Hualien, konkrétně ve dvou vesnicích skupiny původních obyvatel Amis. Těmito vesnicemi jsou Fengbin, ve které se nachází kmen Vakon (貓公部落) a vesnice Gang Kou, ve které se nachází kmen Da Gang Kou (大港口). Dotazovanými byli jak původní obyvatelé, tak návštěvníci vesnic. Celkem bylo provedeno 10 polostrukturovaných rozhovorů a 3 otevřené rozhovory s původními obyvateli. Dotazováno bylo 10 mužů a 2 ženy ve věku od 16 do 78 let. S návštěvníky bylo provedeno celkem 7 polostrukturovaných rozhovorů. Dotazováno bylo 5 žen a 2 muži ve věku od 30 do 58 let. Mnoho z rozhovorů bylo provedeno při účasti na jedné z naučných aktivit pro místní i návštěvníky. Před realizací rozhovorů byli dotazovaní seznámeni s bakalářskou prací a jejím cílem. Pro rozhovory byl předem připraven seznam otázek. Délka rozhovorů se pohybovala v rozmezí od 10 minut až po 1 hodinu. Rozhovory byly za pomoci hlavního informátora vedeny převážně v čínštině, dva z nich také v taiwanštině a některé v anglickém jazyce. S překladem rozhovorů pomáhal hlavní informátor. Rozhovory byly zaznamenávány pomocí záznamníku do mobilního telefonu a později přepracovány do písemné podoby. Doslovně zaznamenané rozhovory byly podrobeny kvalitativní analýze pomocí metody zakotvené teorie (ŘÍHÁČEK, HYTRYCH 2013: 44-74).

Kromě provedených rozhovorů bylo součástí výzkumu také pozorování života místních obyvatel, pobyt ve dvou zmíněných vesnicích, společně strávený večer s původními obyvateli Amis a ochutnávání místních tradičních pokrmů. Důležitou součástí výzkumu byla také účast na naučné aktivitě pořádané místními obyvateli

v prostorech základní školy ve vesnici Gang Kou, která spočívala ve výrobě tradičního nástroje z bambusu na sběr vody z hor (viz obrázek 8), výpravě divokou přírodou (viz příloha 7) a výstupu do hor, po stopách pramene vody (dnes již lidskou rukou vytvořeným nádržím s vodou) (viz příloha 8).

Obrázek 8: výroba nástroje na sběr vody

Foto: Adéla Galovičová, 2017

V rámci této aktivity bylo původními obyvateli také vysvětleno užívání keramických pecí a nádob pro přípravu pokrmů. K bližšímu seznámení s tradiční keramikou Amis došlo také v keramické dílně ve vesnici Vakon. Tato dílna slouží pro podporu výroby tradiční keramiky místními obyvateli, předávání znalostí mladším generacím a také pro propagaci a prodej drobných keramických výrobků.

Ve vesnici Vakon byla navštívena významná místa, na kterých se konají oslavy a obřad Festivalu Sklizně. A celý průběh tohoto festivalu konaného v kmeni Vakon byl popsán hlavním informátorem. Díky těmto zkušenostem bylo možné hlouběji proniknout do života místních obyvatel a dozvědět se více o jejich kultuře. Vyprávění informátorů přineslo mnoho užitečných příběhů a informací o historii a životě místních obyvatel.

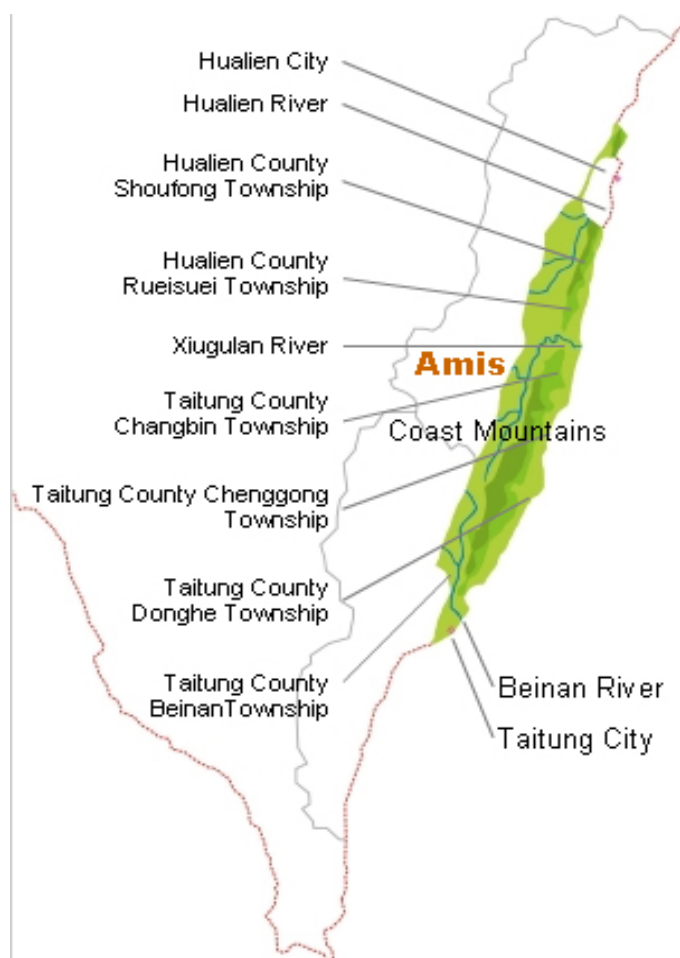
Za účelem sběru sekundárních dat byla provedena obsahová analýza odborných zdrojů. Bylo čerpáno především z následujících internetových portálů taiwanských institucí: Council of Indigenous Peoples, Hualien Indigenous Peoples Department a

National Museum of Prehistory. Významným přínosem byli veškeré informace včetně fotodokumentace poskytnuté hlavním informátorem.

4.3 Výsledky výzkumu

Tato bakalářská práce má formu případové studie zaměřené na původní etnikum Amis. Území, které etnikum Amis obývá se táhne po rovinách kolem hory Chila v severním Hualienu až po dlouhé a úzké pobřežní pláně a kopcovité oblasti Taitungu a poloostrova Hengchun v oblasti Pintung (CIP 2010). Tyto oblasti jsou podrobněji znázorněny na obrázku 9.

Obrázek 9: Území etnika Amis

Zdroj: National Museum of Prehistory (2017)

Etnikum Amis představuje největší skupinu původních obyvatel Taiwanu. V roce 2004 jejich populace přesáhla 16.000 obyvatel (NATIONAL MUSEUM OF PREHISTORY 2017). HIDP (2014) sděluje, že z tohoto počtu pouze 0,5 % obyvatel žije v horách, ostatní obývají podhůří. Amis podle nich mohou být kategorizováni různě, především na základě geografie, zvyků a řeči. Uvádějí, že severní Amis, nazývaní také Nashi Amis žijí na sever od Fenglin, Hualien County až po město Hualien (například Shoufeng Township a Jian Township) Severní Amis jsou rozděleni horami na pobřežní Amis (například Fengbin a Dagangkou) a Xiuguluan Amis, žijící podél řeky Xiuluguan (například Ruisui a Qimei). O jižních Amis uvádějí, že jsou nazýváni také jako Taitung Amis, a žijí v oblasti Taitungu a okolí (například Malan, Dulan).

4.3.1 Matrilineární systém

Podle NATIONAL MUSEUM OF PREHISTORY (2017) vychází tradiční organizace společnosti etnika Amis z matrilineárního systému, což znamená, že se muž po svatbě musí přestěhovat do bydliště manželky a o rodinných záležitostech, včetně majetkových a finančních rozhoduje v rodině žena. Popisují, že další důležité události, týkající se sňatku či rozdělení bohatství by měly být rozhodnuty na základě společného rozhodování se strýci v domě manželky. Dodávají, že veřejné záležitosti týkající se komunity a kmenové politiky, zákonů, válčení či náboženství, jsou řešeny institucí, která se skládá z mužské vůdčí skupiny různých věkových kategorií.

4.3.2 Systém věkové organizace

V kmenech Amis funguje takzvaný systém věkové organizace s radou starších. V tomto druhu organizace mají ti nejstarší v kmenech všechna práva rozhodovat o politických událostech kmene. Původní obyvatelé Amis velmi respektují starší členy kmene. CIP (2010) uvádí, že ve 12 letech jsou chlapci zařazeni do tzv. přípravné skupiny a po uplynutí doby 3-8 let, jakmile projdou přechodovým rituálem, stanou se oficiálními členy tohoto systému věkové organizace.

Konstatují, že Festival Sklizně je v současné době jedinou příležitostí, při které si lidé uvědomují přísnost a důležitost tohoto věkového systému. Mimo tuto událost jsou podle nich lidé v kmenech dobrými přáteli. Popisují, že věkové kategorie mají svá určitá pojmenování, zahrnující zděděná jména, tvůrčí jména či jejich kombinaci. Dodávají, že i přesto, že jsou kmeny kvůli velkému geografickému rozptýlení extrémně rozmanité, všechny kmeny však mají zavedený tento politický věkový systém, který je společným rysem jejich kultury.

4.3.3 Základní znalosti, dovednosti a rituály

4.3.3.1 Gastronomie

NATIONAL MUSEUM OF PREHISTORY (2017) uvádí, že gastronomická kultura Amis je unikátní, a to díky přirozenému životnímu prostředí, ve kterých se jejich kmeny nacházejí. Existují podle nich tři hlavní rysy potravinářské kultury: láska k mořským plodům, bohaté znalosti jedlých divokých bylinek a speciální solené syrové maso.

Obrázek 10: Tradiční solené syrové maso a tradiční solení syroví šneci

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Tradiční pokrmy Amis jsou velmi solené, a to z důvodu konzervace potravin. Původní obyvatelé v minulosti neměli k dispozici žádné lednice ani jiná chladicí zařízení. Syrové maso nebo vylovení mořští šneci se pouze naložili do soli, čímž se značně prodloužila jejich trvanlivost.

Obrázek 11: Tradiční oběd

Foto: Adéla Galovičová, 2017

4.3.3.2 Keramika

Původní obyvatelé jsou velmi zruční ve výrobě tradiční keramiky ve formě nádob na potraviny, vodních džbánů či nádob na rýži. IDNIGENOUS PEOPLE CULTURE DEVELOPMENT CENTER (2018) uvádí, že hrnčířské nádoby se používají při rituálech. Výroba tradiční keramiky je doménou žen, ale bohužel jak zaznělo z výpovědí původních obyvatel, tato tradiční výroba keramiky postupem času zaniká.

Pro výrobu keramiky je nejprve potřeba obstarat hlínu, která se musí zpracovat do požadované hmoty. (viz příloha 1). Ze vzniklé hmoty jsou následně tvarovány nádoby (viz příloha 2).

Keramické nádoby jsou tvarovány pomocí speciálních nástrojů. Tyto nástroje jsou zobrazeny na obrázku 12. Nástroje slouží k usnadnění vytvoření oblých tvarů nádoby. Po vymodelování nádob je keramika vypalována, postup je znázorněn na v příloze 3.

Obrázek 12: Nástroje na výrobu nádob

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Obrázek 13 znázorňuje keramické nádoby v navštívené keramické dílně, ale také nádoby, které mají původní obyvatelé doma.

Obrázek 13: Hotové výrobky

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Obrázek 14 znázorňuje tradiční keramické pece na přípravu pokrmů.

„Dolů se dá dřevo a rozdělá se oheň, ve vrchní části se potom připravuje jídlo, můžete zde uvařit například zeleninu nebo maso. Zelenina se vkládá doprostřed a maso nahoru“, uvedla informátorka B.

Obrázek 14: Keramické pece

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Informátorka B popsala také další keramické nádoby: *„Tyto nádoby slouží na přípravu rýže v páře. Nádoby se postaví na oheň, do spodní nádoby se nalije voda a do horní nádoby se vkládá rýže.“* (viz obrázek 15).

Obrázek 15: Nádoby na přípravu rýže

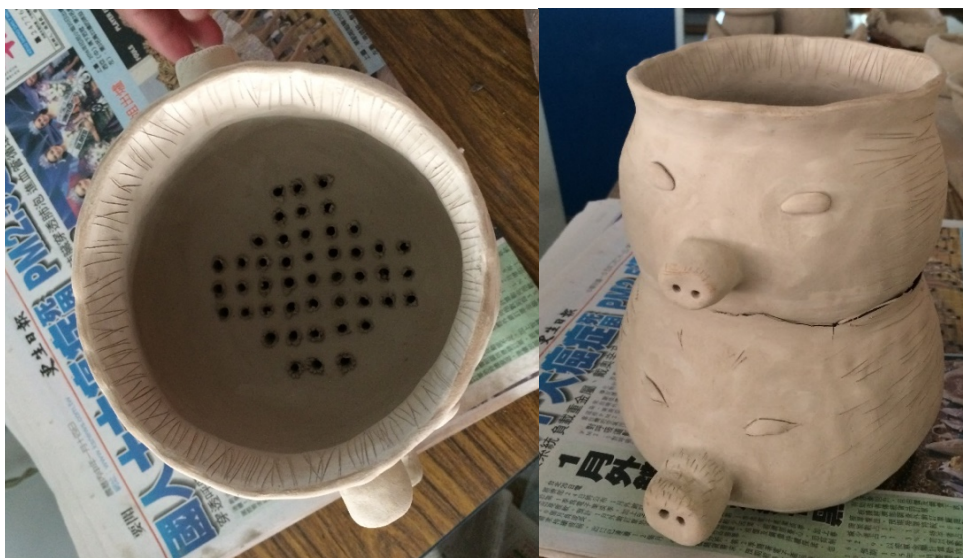

Foto: Adéla Galovičová, 2017

4.3.3.3 Pletení z ratanu

Dalším tradičním řemeslem původních obyvatel kmene Amis je pletení z ratanu. Výrobky z ratanu jsou využívány v každodenním životě, a to od oblečení a klobouků, až po nádoby na potravu, košíky, nůše a brašny využívané při rybaření. Ratan je pro obyvatele vhodným materiálem k použití v horkém a vlhkém prostředí.

Na obrázku 16 jsou vyobrazeny tradiční ratanové výrobky. Tato fotografie byla pořízena v domě jednoho z původních obyvatel. Z obrázku je zřejmé, že využití těchto výrobků je pro původní obyvatele velmi běžné.

Obrázek 16: Tradiční ratanové výrobky

Foto: Adéla Galovičová, 2017

4.3.3.4 Legenda o vzniku Amis

V průběhu terénního výzkumu a vedení otevřených rozhovorů s obyvateli kmenů byla zaznamenána následující legenda. Jedná se o legendu, která pojednává o vzniku původních obyvatel Amis.

Legenda vypráví o dvou sourozencích, bratrovi se sestrou, kteří žili v Hualien. Jednoho dne však přišla veliká povodeň, a tak sourozenci nasedli do kajaku a museli se vydat hledat nějaké místo, kde by se usadili. Nakonec narazili na posvátnou horu jménem Chila (奇拉雅山), která se později stala jejich domovem. Když na horu dorazili, byli ještě dětmi, rozdělili se a vyrůstali samostatně. Poté, za několik let, když se z nich stal muž a žena, se opět sešli a zamilovali se do sebe. Později se jim narodilo dítě, a přesně to byl okamžik vzniku kmene Amis, který se postupně rozrůstal.

4.3.3.5 Festival sklizně

HIPD (2014) popisuje, že se tento festival koná v období od poloviny července do začátku září a představuje pro Amis nový rok. Lidé oslavují, modlí se ke svým

předkům a děkují za další rok plný požehnání. Každá vesnice slaví svůj Festival Sklizně, který trvá od jednoho do sedmi dní. HIDP (2014) uvádí, že ženy se nesmí účastnit prvního dne festivalu, kdežto naopak v poslední den festivalu je jejich účast nezbytná.

Festival Sklizně je pro Amis nejdůležitější oslavou. NATIONAL MUSEUM OF PREHISTORY (2017) sděluje, že jsou při tomto festivalu prováděny oslavy a rituály, při kterých muži vstupují do nové věkové kategorie, tradiční oblečení při festivalu je laděno do rudé červené barvy v modré se zelenou, což symbolizuje jejich úctu a lásku k přírodě.

Například v navštívené vesnici kmene Vakon probíhá tento festival 6 dní. První 3 dny se festival slaví v menším dřevěném přístřešku a jeho okolí, jelikož tyto první dny festivalu jsou velmi důležité a festival se na tomto místě slavil již po mnoho let, (viz obrázek 17). Přílohy 4 a 5 vyobrazují tento přístřešek v průběhu konání oslav festivalu.

Obrázek 17: Dřevěný přístřešek

Foto: Adéla Galovičová, 2017

V tomto přístřešku se také nachází velmi významná dřevěná tabule, na které jsou již po více než 50 let vytesána jména vůdců kmene Amis (viz obrázek 18).

Obrázek 18: Tabule se jmény vůdců kmene

Foto: Adéla Galovičová, 2017

V dalších dnech se lidé přesunou do nového, velkého a modernějšího přístřešku pro oslavy festivalu (viz obrázek 19). (Obyvatelé se zmínili, že tento přístřešek přesně neodpovídá původním tradicím kmene. Například proto, že je areál pro oslavy celý zastřešený, což neumožňuje Bohům sledování průběhu oslav. Také ve sloupech přístřešku jsou vyřezávané dekorace, které neodpovídají původní kultuře kmene. Tento přístřešek a celý areál byl navržen a také financován vládou Hualien city). Příloha 6 zobrazuje přístřešek při oslavách festivalu.

Pátý den oslav se lidé z kmene vydají do hor, tedy na hlavní horu, nazývanou Chila, kde podle tradice vznikli Amis. Na této hoře společně vítají a uctívají své předky a zvou je, aby sestoupili z hory a zúčastnili se jejich oslav. Lidé na hoře jednu noc přespí a poté se vrací zpět do kmene. V kmeni pokračují v oslavách, jedí a tančí a také zvou návštěvníky, aby se oslav zúčastnili.

Hlavní informátor se vyjadřuje k festivalu v kmeni Vakon: „Osobně vidím rozdíl v oslavách a v zachování původních tradic mezi kmeny Da Gang Kou a Vakon. V kmeni Vakon jsou lidé více ovlivněni vládou a více vítají návštěvníky, aby se zúčastnili oslav. Oproti tomu v kmeni Da Gang Kou se lidé nenechávají tolik ovlivňovat vládou a jsou opatrnější i v přijímání návštěvníků, především, co se Festivalu Sklizně týče. V kmeni Da Gang Kou je ale taky vidět snaha sdílet svou kulturu a tradice s návštěvníky a spolupracovat s vládou Hualien city. Pořádají tam různé kulturně-vzdělávací aktivity pro místní i návštěvníky.“

Obrázek 19: Nový přístřešek pro oslavy festivalu

Foto: Adéla Galovičová, 2017

4.3.3.6 Rybí Obřad

„Každý rok, přibližně druhý víkend v červnu se pořádá Rybí Obřad. Je to slavnost, kdy se od rána chytají ryby, pak se všichni členové kmene sejdou a společně si na rybách pochutnávají, u toho popíjí pivo a užívají si společné chvíle. Slavnost je orientována na druhý víkend v červnu kvůli tomu, že se jedná o období, kdy je ukončen sběr rýže, a tak je více času na oslavy“, popisuje jedna z dotazovaných.

HIPD (2014) uvádí, že tradičním způsobem rybolovu bylo použití toxického ratanu. Tato tradice podle nich byla nahrazena rybařením pomocí sítě nebo tyče.

Hlavní informátor, který se zúčastnil tohoto obřadu v jednom z kmenů Amis, popisuje: *„Ráno v den festivalu se muži z kmene Amis sejdou u řeky. Ženy se rybolovu, první části festivalu, účastnit nemůžou. U řeky je vztyčená červená vlajka, která až do zahájení obřadu značila zákaz rybolovu. Zahájení festivalu probíhá tak, že se všichni muži postaví směrem k řece, pak vůdce kmene vypije sklenici vína a zahájí obřad. (viz obrázek 20).*

Obrázek 20: Oficiální zahájení Rybího obřadu

Foto: Hlavní informátor, 2016

Po zahájení už rybolov může začít. Pro snazší rybolov je potřeba vytvořit hráz, tu Amis tvoří pomocí sítě, kamenů, hlíny a trávy (viz obrázek 21).

Obrázek 21: Hráz pro rybolov

Foto: Hlavní informátor, 2016

Na dno je nejdřív potřeba rozložit velkou rybářskou síť a za ní se potom postaví hráz. Voda za hrází je tak čím dál víc mělká, ryby už jsou téměř na suchu, a tak je muži sbírají do sítí nebo do kýblů jen holýma rukama (viz obrázek 22).

Obrázek 22: Rybolov

Foto: Hlavní informátor, 2016

Při rybolovu si muži vychutnávají víno a vychlazené pivo. Na druhé straně hráze se mezitím do sítě nachytalo plno ryb a hadů, a tak se hráze může zbořit a ryby se ze sítě vyloví (viz obrázek 23).

Obrázek 23: Zboření hráze

Foto: Hlavní informátor, 2016

Po ukončení rybolovu se muži vrací ke svým rodinám a přátelům. Všichni se sejdou a společně si pochutnávají na ulovených rybách a oslavují.“ (viz obrázek 2č).

Obrázek 24: Oslava Rybího obřadu

Foto: Hlavní informátor, 2016

4.3.3.7 Kulturní festival Malikudaay

Tradiční písně a tance, které se na tomto festivalu odehrávají udržují původní lidovou kulturu a umělecké umění a napomáhají předávat bohatou kulturu Amis z jedné generace na druhou.

4.3.3.8 Festival Oceánu

Je tradiční ceremoniál, při kterém se Amis modlí za bezpečný rybolov a bohaté úlovky. Hlavní informátor popisuje: „*Tento festival se koná každý rok v období května a června. Muži z kmene se vydají na moře lovit takzvané létající ryby*“. (viz obrázek 25).

Obrázek 25: Létající ryby

Foto: Hlavní informátor, 2016

Hlavní informátor dále popisuje průběh rybolovu den před festivalem: „*Pozdě večer se mnoho mužů z kmene, zkušených rybářů, sejde u oceánu, naloží lodě rybářskými sítěmi a dalším příslušenstvím a společně mnoho lodí vyplouvá na oceán chytat ryby.* (viz obrázek 26).

Obrázek 26: Festival oceánu

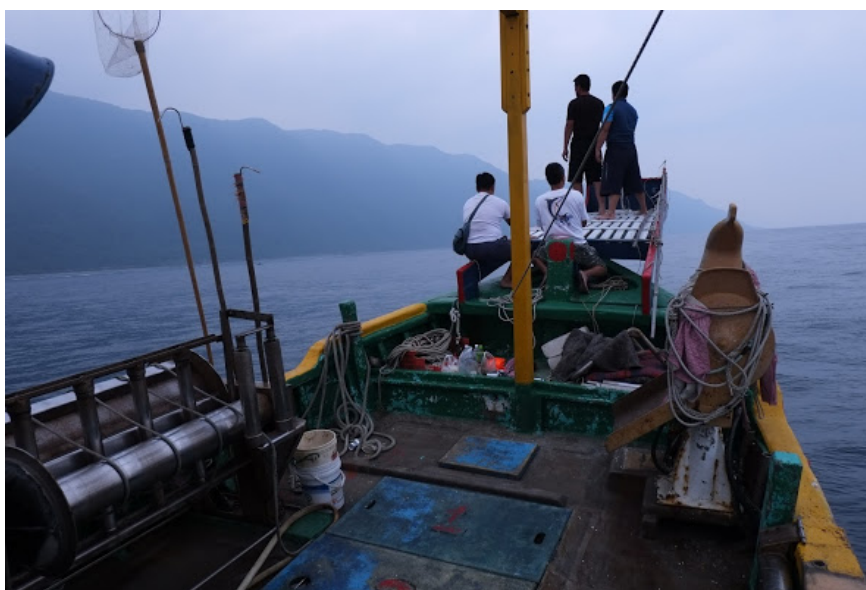

Foto: Hlavní informátor, 2016

Do vody se vypustí velké rybářské sítě a pak se čeká. Čekání je hodě dlouhé, ale nakonec se do sítí nahrne plno ryb. A pak se můžou sítě z vody vylovit a na palubě už se přebírají ryby do kýblů a později se vypluje zpátky do vesnice. Oslava probíhá další den.“

Obrázek 27: Festival oceánu – noční rybolov

Foto: Hlavní informátor, 2016

4.3.4 Role původních obyvatel v cestovním ruchu

Hlavním cílem této bakalářské práce je popsat a analyzovat roli původních obyvatel Amis v cestovním ruchu. Za účelem dosažení cílů této práce byly rozhovory analyzovány pomocí metody zakotvené teorie (ŘÍHÁČEK, HYTRYCH 2013: 44-74). V rozhovorech s místními obyvateli bylo nejprve provedeno otevřené kódování, při němž bylo různými kódy označeno mnoho slovních spojení či vět a souvětí. Tyto kódy byly řazeny do významových jednotek. Následně bylo použito axiální kódování, při kterém došlo k analýze vztahů mezi významovými jednotkami a k jejich užšímu propojení a zařazení do konceptů. Následným provedením selektivního kódování bylo identifikováno celkem 10 významových jednotek, které byly na základě podobnosti spojeny do 3 hlavních konceptů. Přehled těchto konceptů je znázorněn v tabulce 5. Tyto koncepty byly hlouběji propracovány po obsahové stránce a propojeny do vzájemných vztahů, (viz obrázek 28)

Tabulka 5: Přehled konceptů a významových jednotek – Analýza výpovědí místních obyvatel

KONCEPTY	VÝZNAMOVÉ JEDNOTKY	SOUVISLOST S VÝZKUMNÝMI OTÁZKAMI
<p>Vliv cestovního ruchu na kvalitu života původních obyvatel</p>	<p>Pracovní příležitosti</p>	<p>Tyto významové jednotky se přímo vztahují k výzkumné otázce č. 1.</p>
	<p>Ekonomické přínosy</p>	<p>Amis zpravidla rádi pracují v cestovním ruchu, či znají mnoho lidí, kteří v cestovním ruchu pracují. Mnoho z nich zastává názor, že cestovní ruch je pro kmen velkým přínosem, a to především ekonomickým. Díky pracovním příležitostem v cestovním ruchu se zlepšuje finanční situace obyvatel kmene. Rodiny tak mohou zůstat ve vesnicích, trávit více společného času, a učit mladší generace původním tradicím. Cestovní ruch nijak negativně neovlivňuje jejich kulturu, ale naopak zvyšuje povědomí o jejich kultuře a napomáhá návštěvníkům kultuře kmene Amis více porozumět.</p>
	<p>Více času na rodinu a předávání kultury</p>	<p></p>
	<p>Vliv na kulturu Amis</p>	<p></p>

KONCEPTY	VÝZNAMOVÉ JEDNOTKY	SOUVISLOST S VÝZKUMNÝMI OTÁZKAMI
<p>Postoj místních obyvatel k cestovnímu ruchu a jejich vztah k návštěvníkům</p>	<p>Vztah původních obyvatel k návštěvníkům</p>	<p>Tyto významové jednotky se přímo vztahují k výzkumné otázce č. 2.</p> <p>Amis vyjadřují velmi pozitivní vztah k návštěvníkům vesnic. Původní obyvatelé rádi potkávají v kmenech nové lidi a chtějí se seznámit se svou kulturou.</p>
	<p>Návštěvnost kmenů Amis</p>	<p>Návštěvnost vesnic ale není rovnoměrná, lidé přijíždějí do vesnic hlavně v období oslav a festivalů. Návštěvníci se zajímají o kulturu původních obyvatel, ale mnoho z nich jezdí do oblasti Hualien zejména kvůli krásné přírodě a turistickým aktivitám v okolí vesnic.</p>
	<p>Rozvoj cestovního ruchu</p>	<p>Původní obyvatelé mají pozitivní postoj k cestovnímu ruchu a někteří z nich vyjadřují svůj zájem o jeho rozvoj a o zvýšení návštěvnosti jejich vesnic. Cestovní ruch a oslavy jsou pro původní obyvatele nástrojem k udržování a šíření jejich kultury a také k předávání kultury mladším generacím.</p> <p>V kmenech není momentálně vyvinut žádný systém pro cestovní ruch, tudíž ho není možné nijak regulovat, a to by pro původní obyvatele mohlo být hrozbou.</p>

KONCEPTY	VÝZNAMOVÉ JEDNOTKY	SOUVISLOST S VÝZKUMNÝMI OTÁZKAMI
<p>Festival Sklizně Pořádaný vládou Hualien city</p>	<p>Účast na festivalu</p>	<p>Tyto významové jednotky se přímo vztahují k výzkumné otázce č.3.</p> <p>Účast původních obyvatel na festivalu je různá, někteří z Amis se festivalu účastní rádi, jiní, především lidé starších generací, pozvání vlády na festival nepřijímají a festivalu se neúčastní.</p>
	<p>Festival sklizně je inscenizací</p>	<p>Dle výpovědí je zřejmé, že festival je založen především na propagaci cestovního ruchu a přilákání návštěvníků. Je otevřen široké veřejnosti, při festivalu se hlavně tančí a slaví. Festival nezahrnuje uctívání předků a tradiční tanec je také pozměněn tak, aby si jej návštěvníci užili.</p>
	<p>Podpora vlády Hualien city</p>	<p>Vláda Hualien city se snaží propagovat cestovní ruch v oblasti Hualien, ve vesnicích původních obyvatel a také se snaží podporovat kulturu Amis. Proto pořádá tento organizovaný Festival sklizně a podporuje jednotlivé kmeny v šíření jejich kultury, financuje naučné aktivity pro návštěvníky, Festivaly Sklizně a další oslavy pořádané ve vesnicích.</p>

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Koncepty

Vlivy cestovního ruchu na kvalitu života

Mnoho lidí etnika Amis pracuje v cestovním ruchu. V cestovním ruchu pracuje také mnoho jejich přátel. Někdo vlastní například airbnb ubytování, ostatní pracují v hotelech, jako průvodci, řidiči pro návštěvníky nebo pořádají naučné aktivity, kde seznamují návštěvníky s jejich původní kulturou. Z analýzy provedených rozhovorů vyplývá, že cestovní ruch je pro kmen přínosný, a to především z ekonomického hlediska. Slovo „peníze“ zaznělo téměř od každého z informátorů při otázce, zda cestovní ruch přináší pro kmen nějaké výhody.

Ve vesnicích není dostatek peněz, a tak musí muži opouštět rodiny a pracovat přes týden ve větších městech. Cestovní ruch napomáhá řešit ekonomickou situaci ve vesnicích. Lidé pracující v cestovním ruchu tak mohou zůstat se svými rodinami.

Někteří informátoři, především zástupci generace středního věku, popisují, že cestovní ruch je přínosný také pro celkový rozvoj kmene, a to především pro předávání kultury mladším generacím.

Informátor C v otevřeném rozhovoru uvádí: *„Když jsem byl mladší, na střední škole, mohl jsem zůstat v kmeni jak já, tak moje rodina, nikdo nemusel odjíždět z kmene kvůli penězům. Časy se bohužel změnily, v dnešní době jsou peníze mnohem důležitější, a proto musíme opouštět své rodiny.*

Informátor D na otázku, *„Myslíte si, že cestovní ruch je dobrý pro život ve Vaší vesnici? Přináší Vám cestovní ruch nějaké výhody?“*, v polostrukturovaném rozhovoru, uvádí: *„Ano, myslím si, že ano. Život je tak jednodušší. Bylo by příliš komplikované pracovat mimo svůj kmen, kde mám svou rodinu. Cestovní ruch je pro nás přínosem hlavně z finančního hlediska. Můžeme zůstat v kmeni se svou rodinou a zároveň tady vydělávat peníze. Kdybych jezdil pracovat mimo kmen, neměl bych čas na svoji rodinu a také bych utratil více peněz. Takhle můžu být se svou rodinou a zároveň ušetřit nějaké peníze.“*

Zástupci mladší generace také uvádí, že cestovní ruch přináší kmeni velké výhody a může být díky němu dosaženo velkého pokroku.

Odpověď na otázku: *„Myslíte si, že cestovní ruch nějakým způsobem ovlivňuje původní kulturu ve Vašem kmeni?“* byla téměř jednoznačně: *„Ne, nemyslím si, že cestovní ruch nějak negativně ovlivňuje moji kulturu.“* Odpověď informátora K zní takto: *„Já, i*

mnoho mých přátel si myslíme, že cestovní ruch by nikdy nemohl změnit kulturu v našem kmene.“ Pouze informátor E uvádí: „Ano, cestovní ruch ovlivňuje kulturu našeho kmene, a to je věc, která se opravdu děje. Můj názor je, že bychom měli nastavit nějaká pravidla pro návštěvníky.“

Cestovní ruch vytváří ve vesnicích pracovní příležitosti, díky kterým mohou původní obyvatelé vydělat více peněz. Cestovní ruch je tedy pro původní obyvatele Amis významným ekonomickým přínosem, díky kterému mohou rodiny zůstat ve vesnicích a trávit více společného času, a tak předávat svou původní kulturu a tradice svým dětem – mladším generacím.

Postoj místních obyvatel k cestovnímu ruchu a jejich vztah k návštěvníkům

Z analýzy rozhovorů vyplývá, že původní obyvatelé Amis mají velmi pozitivní vztah k návštěvníkům. Všichni informátoři vyjadřují názor, že jsou velmi rádi, když k nim do vesnic zavítají návštěvníci. Původní obyvatelé rádi poznávají nové lidi a šíří svoji kulturu. Někteří z informátorů, jako například informátor K, uvádějí: *„Cestovní ruch je dobrý, přivádí do naší vesnice nové lidi, kteří se tak dozvědí více o naší kultuře.“* Informátor B: *„Turisty vídám v kmene velmi rád.“*

Z výpovědí ale také vyplývá, že návštěvnost vesnic původních obyvatel je spíše sezónní či závisí na pořádaných oslavách. Informátoři uvádějí, že během týdne do kmene nezavítá mnoho návštěvníků. Návštěvníci přijíždějí spíše o víkendech a svátcích. Největší návštěvnost však vesnice zaznamenávají v období oslav, jako jsou například „Festival Sklizně“ nebo „Festival Oceánu“.

Dále bylo zjišťováno, co je hlavní motivací návštěvníků. Byly zjištěny dva hlavní podněty pro příjezd návštěvníků do vesnic.

Těmito podněty jsou:

- zájem návštěvníků o kulturu původních obyvatel Amis
- příroda, turistika a návštěva turistických atraktivit v okolí

Původní obyvatelé jsou toho názoru, že návštěvníci přijíždějí především za okolní přírodou nebo cykloturistikou. Ve vesnicích původních obyvatel se většinou jen porozhlédnout a vydají se do hor, či navštíví turistická místa a vyhlídky v okolí. Navštěvovaným místem je například turistická atrakce zvaná „Shitiping“.

Informátor K popisuje: „*O víkendech do oblasti Hualien dokonce jezdí více návštěvníků než do národního parku Taroko. Je tu spousta turistických míst, která jsou každý víkend navštěvovaná.*“

Návštěvníci vesnic se také zajímají o kulturu původních obyvatel. Původní obyvatelé pořádají naučené aktivity pro návštěvníky i místní, při kterých si připomínají historii a původní tradice kmene. Tyto aktivity jsou většinou organizovány obyvateli vesnice a podporovány vládou Hualien city.

Postoj původních obyvatel k cestovnímu ruchu je pozitivní a původní obyvatelé by uvítali rozvoj cestovního ruchu v jejich vesnicích. Díky cestovnímu ruchu mohou totiž snadněji udržovat a šířit svou kulturu. Informátor C v otevřeném rozhovoru uvádí: „*V dnešní době je možné předávat mladším generacím naší tradiční kulturu jen prostřednictvím oslav a festivalů. Dříve bylo normální se učit kultuře každý den.*“ Dále popisuje: „*Je velmi smutné, že v dnešní době nemohu předávat svou kulturu dál. Mladším generacím a ostatním lidem. Je to možné pouze při velkých událostech a příležitostech jako je „Festival Sklizně“ a „Festival Oceánu“. Jsem z toho velmi smutný (...).*“ Informátor B zastává názor, že pokud do kmene bude přicházet více návštěvníků, bude to jen lepší.

Zásadním problémem pro cestovní ruch ve vesnicích původních obyvatel je však to, že vesnice nejsou na velký počet návštěvníků dostatečně připraveny. Informátor C uvádí: „*Stále je ale problém v tom, že pro cestovní ruch nemáme vybudovaný žádný systém. Pokud by se teď návštěvníci rozhodli zavítat do našeho kmene, nebyl by tu pro ně žádný průvodce ani informační středisko. Rada starších zatím nepřijala žádné návrhy na vybudování systému pro cestovní ruch a zvýšení návštěvnosti kmene.*“

V rozhovorech jsou také naznačeny obavy původních obyvatel z neregulovaného cestovního ruchu. Například informátorka I popisuje: „*Obávám se, že by návštěvníci odhazovali odpadky a dělali nepořádek. Velmi by to tak narušilo náš ekosystém. Také by to mohlo ovlivnit či nějak poškodit obyvatele kmene. Pokud však do kmene někdo zavítá, máme radost.*“

Informátor C přispěl s návrhem, že by bylo dobré založit v kmeni nějakou taneční skupinu, pomocí které by se mladší generace učili tancům a tradicím a také by tyto zkušenosti mohly být předváděny návštěvníkům. Navíc je toho názoru, že by rada starších měla organizovat více akcí a sešlostí pro místní obyvatele a návštěvníky.

Také popisuje: „Naposledy jsme se všichni sešli v období „Festivalu Dračích Lodí“ a společně jsme trénovali, připojili se i lidé z kmene kteří jsou normálně přes týden pryč kvůli práci a taky lidi z okolí.“

Postoj původních obyvatel k cestovnímu ruchu je velmi pozitivní. Původní obyvatelé rádi předvádějí svou kulturu návštěvníkům. Návštěvnost je však nerovnoměrná, návštěvníci přijíždí o víkendech a svátcích za okolní přírodou a turistickými atrakcemi. Návštěvníci přijíždějící za poznáním kultury navštěvují oblast Hualien především v období oslav a festivalů Amis. Cestovní ruch ve vesnicích zatím není dostatečně rozvinut, ve vesnicích je potřeba vybudovat nějaký systém pro regulaci cestovního ruchu.

Festival Sklizně

Tento festival probíhá v rozmezí od července do srpna, každý z kmenů však může zahájit festival v jiný den. Záleží to především na ukončení sklizně a na rozhodnutí obyvatel, či Rady starších každé z vesnic. Průběh festivalu se může v každé z vesnic lehce lišit.

Vládou Amis je v hlavním městě Hualien city pořádán Festival Sklizně, který je veřejný pro návštěvníky a pro obyvatele Amis ze všech vesnic.

Pomocí strukturovaných a otevřených rozhovorů byla zjišťována účast a také názor původních obyvatel Amis na tento Festival Sklizně pořádaný vládou Hualien city. Odpovědi původních obyvatel na otázku, zda se účastní festivalu pořádaného vládou se lišily. Zhruba polovina informátorů se festivalu účastní, zatímco druhá polovina se festivalu neúčastní. Odpovědi zněly například takto:

Informátor L uvádí: „Festivalu se neúčastním, ale mladší generace z našeho kmene do Hualien city jezdí a festivalu se účastní. Mladí lidé mají totiž více energie a nadšení. Jezdí tam především tančit a užívat si kulturu.“

Informátor B: „Ano, vždycky se festivalu účastním a vždycky si to moc užívám. Festival je podle mě dobrý. Je to pro nás přínos, protože festival zaujme a přiláká plno turistů.“

Informátor D odpověděl takto: „*Ne, neúčastním se. Skoro nikdo z našeho kmene se neúčastní. Myslíme si totiž, že Festival Sklizně je vážná věc a je jen pro nás, pro náš kmen. Neradi veřejně ukazujeme své tradice, nechceme být součástí show, a proto nechodíme na festival pořádaný pro veřejnost. Dokonce jsme odmítli pozvánku na účast na tomto festivalu.*“

Mnoho kmenů se tohoto festivalu účastní, festival je velmi význačný a velkolepý a vždy tam panuje dobrá nálada. Účastníci festivalu, a to především zástupci mladších generací, si festival užívají, tančí s návštěvníky a oslavují svou kulturu.

Z analýzy rozhovorů je zřejmé, že festival je odlišný oproti původnímu Festivalu Sklizně, který každá z vesni pořádá. Festival Sklizně pořádaný vládou je značně pozměněn pro uspokojení návštěvníků. Všichni se shodují, že festival je založen především na přilákání návštěvníků a propagaci cestovního ruchu. Původní obyvatelé mají na tento festival pozitivní i negativní názory.

Některé z odpovědí na otázku, jak původní obyvatelé vnímají tento festival a zda se festival řídí jejich tradicemi jsou následující:

Informátor M uvádí: „*Myslím si, že kdyby se celá oslava Festivalu Sklizně řídila podle původních tradic, návštěvníky by to nemuselo bavit. Návštěvníci milují tanec a veselou atmosféru, v tom případě se oslavy musí trochu pozměnit podle nich.*“

Informátor E popisuje: „*Festival je opravdu pořádaný pro návštěvníky a nenásleduje naše tradice. Je to jen povrchní.*“

Názor informátora D zní: „*Tento festival pro nás není tak důležitý jako náš vlastní festival, který pořádáme v našem kmeni. Bereme ho jenom jako show. Festival je založen a veden vládou Hualien city. Slouží jen pro návštěvníky, kterým jsou předváděny naše tradice a rituály. Neříkáme, že je to špatné, říkáme dobře, uspořádejte tenhle festival, ale my si zachováme svůj vlastní, tradiční.*“

K tomuto festivalu se vyjádřil také jeden z členů vlády Hualien city, který popisuje, že vláda tento festival nepořádá pro výtěžek peněz, ale pro podporu a sdílení kultury Amis s návštěvníky. Dále uvedl, že někteří původní obyvatelé žijící již delší dobu ve městech ani pořádně nerozumí své kultuře, protože jsou odděleni od všeho, co se odehrává v kmeni. Proto je potřeba kulturu propagovat či znovu oživit.

Tabulka 6: Přehled konceptů a významových jednotek – Analýza výpovědí návštěvníků

KONCEPTY	VÝZNAMOVÉ JEDNOTKY	SOUVISLOST S VÝZKUMNÝMI OTÁZKAMI
<p>Návštěvníci ve vesnicích původních obyvatel</p>	<p>Zájem o poznání kultury Amis</p>	<p>Tyto významové jednotky se vztahují k otázce číslo 3.</p> <p>Návštěvníci vykazují velký zájem o poznání kultury Amis. Hlavním lákadlem příjezdu návštěvníků do destinace je kultura Amis spolu s nádhernou přírodou. Návštěvníci byli ve vesnici mile vítáni a z návštěvy vesnice mají velmi pozitivní dojmy. Mnoho návštěvníků již vesnice Amis v minulosti navštívilo, a do vesnic se hodlají opět vrátit.</p>
	<p>Pozitivní dojmy z návštěvy vesnic</p>	

KONCEPTY	VÝZNAMOVÉ JEDNOTKY	SOUVISLOST S VÝZKUMNÝMI OTÁZKAMI
Festival Sklizně	Účast na festivalu	Tyto významové jednotky se přímo vztahují k otázce číslo 5. Návštěvníci se již Festivalu Sklizně v minulosti účastnili. Převažuje počet návštěvníků, kteří se účastnili tohoto festivalu pořádaného uvnitř některého z kmenů Amis. Festivalu v Hualien city, pořádaného vládou se v minulosti účastnilo méně z návštěvníků. Důvodem neúčasti na tomto festivalu byla například jeho neautentičnost a masovost. Návštěvníci vidí tento festival spíše jako oslavu a show, která tolik nenásleduje tradice. Festival je jimi ale vnímán pozitivně.
	Festival je inscenizací	

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Koncepty

Návštěvníci ve vesnicích původních obyvatel

Z rozhovorů s návštěvníky vesnic původních obyvatel vyplývá, že hlavním důvodem návštěvy vesnic je především zájem o kulturu Amis. Dalším z důvodů návštěvy vesnic je krásná příroda, zmiňovány jsou především hory a oceán.

Jméno kmene znal každý z informátorů. Všichni informátoři mají velký zájem se dozvědět co nejvíce o kultuře Amis a pouze dva z nich (A,B) uvedli, že již nějaké znalosti o kultuře mají. Informátorka N vyjadřuje svůj názor na kulturu takto: „Myslím si, že kultura a festival jsou velkou součástí jejich životů. Ale taky si myslím, že životní styl se velmi rychle mění. Moc se bojím, že se tradice nebudou dál předávat a

kultura brzy vymizí, protože děti mají v dnešní době úplně jiný životní styl a o tradice se moc nezajímají.“

Všichni z informátorů mají z návštěvy vesnic velmi pozitivní dojmy, návštěvu si velice užili a místními obyvateli byli mile přivítáni. Návštěvníci jsou také nadšeni z nádherné přírody. Většina návštěvníků nebyla ve vesnici poprvé a všichni uvedli, že se do vesnice určitě opět vrátí.

Festival Sklizně

Až na jednu výjimku se každý z informátorů již někdy zúčastnil tohoto festivalu. Všichni z nich se účastnili Festivalu Sklizně pořádaného v některé z vesnic Amis. Jak ale z výpovědí vyplývá, v některých vesnicích původních obyvatel je k účasti na jejich festivalu potřeba mít ve vesnici nějaké přátele. Informátor O například uvádí: *„Mám přátele, kteří mě pozvali na festival k sobě do vesnice. Bylo to moc zajímavé.“* Informátorka P, která se festivalu nikdy neúčastnila uvádí: *„Chci se zúčastnit opravdového festivalu v kmeni a zažít tu atmosféru, chci mít autentický zážitek.“* A se smíchem dodává: *„Myslím si, že se budu muset spřátelit s více lidmi z kmene, aby mě na jejich festival vzali.“* Všichni návštěvníci si účast na festivalu velmi užili.

Festivalu Sklizně pořádaného vládou Hualien city se účastnila méně než polovina z nich. Z výpovědí je zřejmé, že návštěvníci vnímají tento festival jako inscenizaci. Festival je návštěvníky vnímán pozitivně, jako oslava. Popisují, že festival je především o tančení a zpívání, ale nezahrnuje tradiční obřady a rituály. Festival je pořádán vládou Hualien city pro propagaci cestovního ruchu a zvýšení návštěvnosti v oblasti Hualien. Například informátorka B popisuje: *„Myslím si, že tento festival je moc masový, účastní se ho příliš mnoho lidí. Osobně mám radši navštívit menší festival pořádaný uvnitř jednoho kmene. Velký festival v Hualien city vlada pořádá, aby zvýšila návštěvnost oblasti.“*

5 Shrnutí výsledků

Cílem této práce bylo popsat a analyzovat roli původních obyvatel Taiwanu v cestovním ruchu a zjistit, jaké má cestovní ruchu dopady na kvalitu jejich života. Souvisejícím doplňujícím cílem bylo zjistit motivaci návštěvníků k cestovnímu ruchu a jejich zájem o poznání kultury místních obyvatel.

Z výsledků výzkumu vyplývá, že etnikum Amis ve svých vesnicích nabízí bohatou kulturu a nádhernou nenarušenou přírodu. Tyto dva atributy jsou velkým potenciálem pro cestovní ruch v oblasti Hualien, kterou etnikum Amis obývá. V nynější době zatím není cestovní ruch ve vesnicích původních obyvatel dostatečně rozvinutý. Vláda v Hualien city se snaží o rozvoj cestovního ruchu podporou naučných aktivit, oslav a festivalů pořádaných pro návštěvníky. Návštěvnost vesnic vykazuje vysokou sezónnost v závislosti na těchto vládou pořádaných aktivitách a oslavách. Významnou událostí v životech etnika Amis je Festival Sklizně. Vláda Hualien city pořádá organizovaný festival sloužící pro propagaci oblasti Hualien a kultury etnika Amis. Tento festival je původními obyvateli i návštěvníky vnímán jako inscenizace. Některé kmeny, ačkoliv mají zájem o rozvoj cestovního ruchu a příjezd návštěvníků do vesnic, se tohoto organizovaného festivalu odmítají účastnit. Zástupci z těchto kmenů však nevnímají festival negativně, ale nahlíží na festival pouze jako na slavnost, nikoli jako na jejich tradici.

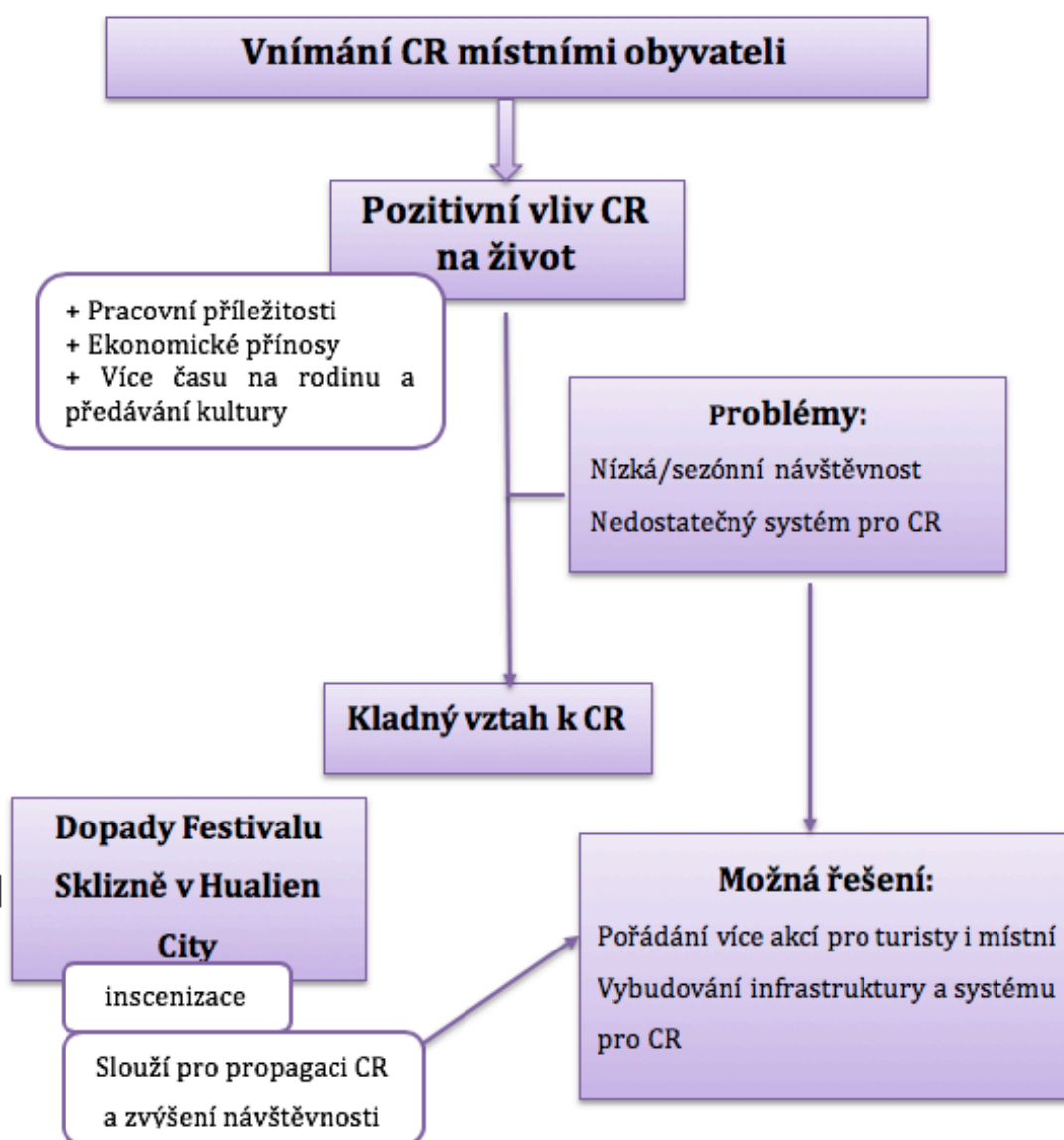
Původní obyvatelé mají velmi pozitivní postoj k návštěvníkům a k šíření své kultury. V jejich vesnicích je zapotřebí vyvinout určitý systém pro provozování udržitelného cestovního ruchu.

Cestovní ruch má na původní obyvatele pouze pozitivní dopady. Díky cestovnímu ruchu se zlepšuje ekonomická situace ve vesnicích. Cestovní ruch přináší do vesnic více pracovních příležitostí, původní obyvatelé tak nemusí pracovat mimo svá bydliště, a mohou trávit více času se svou rodinou.

Hlavní motivací návštěvníků přijíždějících do vesnic původních obyvatel a jejich okolí je poznání kultury etnika Amis a nenarušená příroda a okolní turistické atraktivity. Návštěvníci vykazují velký zájem o bližší poznání kultury etnika Amis. Mnoho návštěvníků přijíždí do vesnic cíleně v době pořádání určitých oslav či organizovaných aktivit zaměřených na poznání kultury Amis.

Obrázek 28 graficky znázorňuje vnímání cestovního ruchu původními obyvateli. Ze schématu je zřejmý kladný vztah etnika Amis spolu s pozitivní vlivy cestovního ruchu na toto etnikum. Dále jsou zde nastíněny určité problémy způsobené nedostatečným rozvojem cestovního ruchu ve vesnicích, možná řešení, a také vnímání organizovaného Festivalu Sklizně.

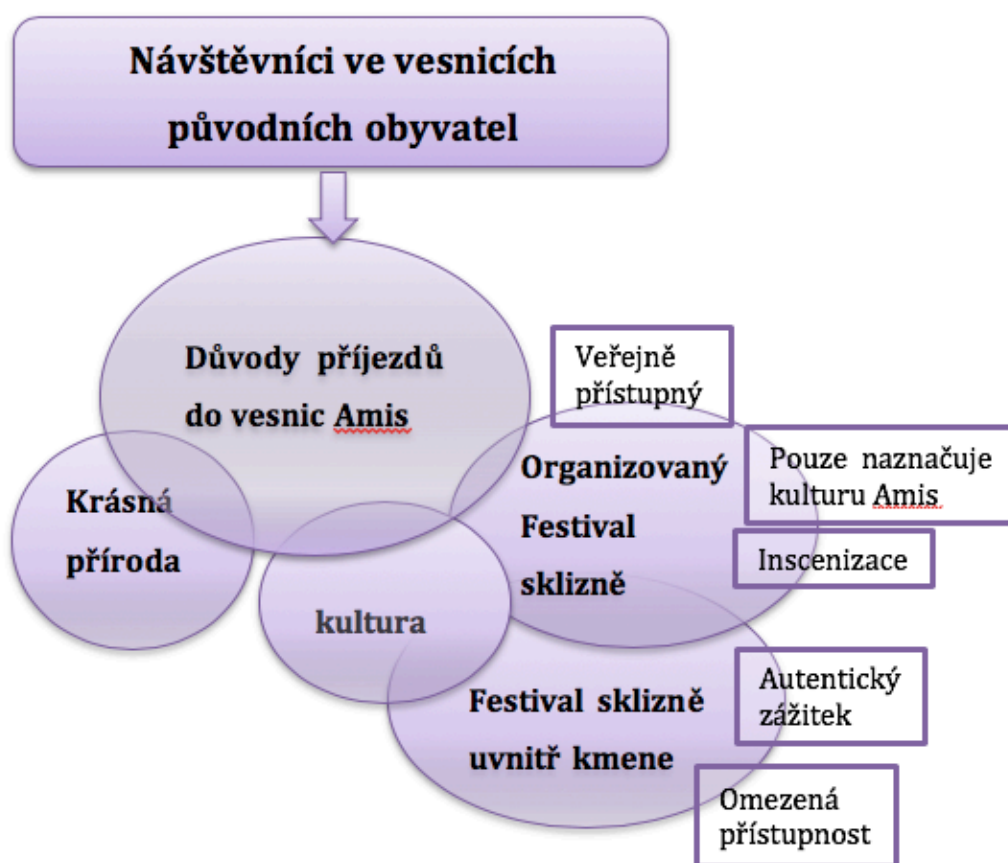
Obrázek 28: Vnímání CR místními obyvateli

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

Obrázek 25 graficky znázorňuje motivace příjezdu návštěvníků do vesnic původních obyvatel a jejich vzájemná propojení. Velkým motivem pro návštěvu vesnic je krásná příroda, avšak návštěvníci mají zájem o poznání kultury, což je jim v nynější době umožněno pouze v omezeném množství prostřednictvím organizovaných akcí a oslav. Schéma také naznačuje odlišné vnímání organizovaného Festivalu Sklizně od ostatních menších Festivalů Sklizně pořádaných uvnitř kmene.

Obrázek 29: Návštěvníci ve vesnicích původních obyvatel

Zdroj: Vlastní zpracování, 2018

6 Závěry a doporučení

V teoretické části této práce byla pomocí obsahové analýzy odborných textů popsána a rozebrána hlavní teoretická východiska související s následně provedeným výzkumem. V práci je popsána antropologie cestovního ruchu s důrazem na její důležitost, spolu s hlavními východisky, která se týkají cestovního ruchu původních obyvatel. Značná pozornost je také věnována různým dopadům cestovního ruchu na přírodní, socio-kulturní a ekonomické prostředí.

Na začátku této práce bylo stanoveno celkem 5 výzkumných otázek, na které se pomocí provedeného výzkumu podařilo úspěšně odpovědět. Výzkum byl celkově zdařilý a velmi zajímavý, vedení výzkumu bylo poněkud znesnadněno jazykovou bariérou a strachem některých z původních obyvatel vypovídat a být nahráváno na záznamník. Nicméně většina z původních obyvatel byla velmi vstřícná a snažila se být při výzkumu co nejvíce nápomocná.

Výzkum vedl ke stanovení vztahu a postoji původních obyvatel k cestovnímu ruchu a návštěvníkům. Byly zjištěny pozitivní přínosy cestovního ruchu pro původní obyvatele, a došlo také ke zdařilému popisu tradičních znalostí, dovedností a rituálů etnika Amis. Dále bylo podchycen náhled ze strany návštěvníků i původních obyvatel na Festival Sklizně jako na inscenizaci. Důležitým faktem je, že původní obyvatelé mají zájem o šíření jejich kultury a rozvoj cestovního ruchu v jejich vesnicích, přičemž účastníci cestovního ruchu rádi navštěvují vesnice etnika Amis a mají zájem se učit o jejich kultuře.

Pro další výzkum jsou navrženy následující hypotézy:

1. Ve vesnicích původních obyvatel je dostatečně rozvinutý destinační management a infrastruktura pro provoz cestovního ruchu.
2. Původní obyvatelé mají zájem o rozvoj infrastruktury a nárůst cestovního ruchu v jejich vesnicích.

Z uvedených poznatků vyplývá, že by bylo žádoucí ve spolupráci s vládou Hualien city zavést v oblasti Hualien destinační management, který by však dbal na

udržitelnost a přísnou regulaci cestovního ruchu v oblasti. Bylo by vhodné se zaměřit na předávání tradiční kultury návštěvníkům, a tím způsobem podporovat výuku kultury v jednotlivých kmenech. Pro rozvoj cestovního ruchu by bylo především potřeba detailně zmapovat celou oblast a následně provést turistické značení včetně informačních tabulí. Důležitou součástí by bylo zřízení infocenter spolu se zaměstnáním průvodců. Dále je potřeba rozvinout infrastrukturu ve vesnicích původních obyvatel. Rozšířit možnosti dopravy a ubytování, jako vhodná se jeví spolupráce přímo s obyvateli vesnic, kteří by provozovali ubytování, čímž by se zlepšila jejich ekonomická situace, a zároveň by došlo k intenzivnějšímu proniknutí návštěvníků do kultury původních obyvatel.

Dalším velmi vhodným opatřením by bylo zavedení zájmových oddílů pro děti i dospělé, ve kterých by si místní obyvatelé neustále připomínali a osvojovali jejich původní tradice. Následně by osvojené dovednosti mohli být předávány návštěvníkům, což by sloužilo jako motivace pro místní a zároveň jako atraktivita pro návštěvníky. Mohly by být otevřeny keramické či jiné tvořivé dílny sloužící k předávání kultury, které by byly k dispozici místním i návštěvníkům.

Pro vhodné stanovení destinačního managementu doporučuji provést velmi podrobný smíšený výzkum ve spolupráci s vládou v Hualien city. Pro výzkum tohoto typu je nezbytný delší pobyt v dané oblasti a ovládnutí čínského jazyka.

Původní obyvatelé jsou velmi vstřícní a laskaví, velmi si zakládají na svých tradicích a na svém prostředí, proto je potřeba v průběhu výzkumu neustále naslouchat jejich názorům a pocitům.

7 Seznam použité literatury

BUCKLEY, R. (1994): *A Framework for Ecotourism*. Annals of Tourism Research. 21(3):661-665. [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupé z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0160738394901260>

BURNS, L. (2004): *Anthropology and Tourism: Past Contributions and Future Theoretical Challenges*. Anthropological Forum. 14. 5-22. 10.1080/0066467042000189908

BURNS, P. (1999): *An Introduction to Tourism and Anthropology*. London: Routledge. 183 s. ISBN 0-203-20151-5

BUTLER, R.; HINCH, T. (1996): *Tourism and Indigenous Peoples*. London: International Thomson Business Press. ISBN 1861522096

BUTLER, R.; HINCH, T. (2007): *Tourism and Indigenous Peoples: Issues and Implications*. USA: Taylor & Francis Group. 380 s. ISBN 978-0750664462

CAUQUELIN, J. (2004): *The Aborigines of Taiwan: The Puyuma: From Headhunting to the Modern World*. London, U.K.: Routledge

CIP – COUNCIL OF INDIGENOUS PEOPLES, (2010): *Amis*. [online]. [cit. 22-07-2018]. Dostupné z: <https://www.apc.gov.tw/portal/docList.html?CID=C1F3A60A42545179>

COPPER, J. F. (2003): *Taiwan: Democracy's Gone Away?* Journal of Contemporary China, 145-162, DOI: 10.1080/10670560305462

COPPER, J. F. (2009): *Taiwan Nation – State or Province – 2.vydání*. USA: Westview Press, ISBN 978-0-8133-4422-5

CZECH TRADE (2018); *Tchaj-wan: Základní charakteristika teritoria, ekonomický přehled* [online]. [cit. 20-07-2018]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/cs/clanky/tchaj-wan-zakladni-charakteristika-teritoria-18113.html>

DAVISON, G. M.; REED B. E. (1998): *Culture and Customs of Taiwan*. Londýn: Greenwood Press, ISBN 0-313-30298-7

FISH, M. (1986): *Some Aspects of the Economics of Tourism*. Tourism Recreation Research. [online]. [cit. 2018-05-04]. Dostupé z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02508281.1986.11014448>

GARDEN J. E.; NELSON J. G. (1988): *National Parks and Native People in Northern Canada, Alaska and Northern Australia*. Oxford: Oxford University Press

GHULAMRABBANY, M.; AFRIN, S.; RANHAM A.; ISLAM, F.; HOQUE, F. (2013): *Environmental Effect of Tourism*. American Journal of Environment, Energy and Power research. [online]. [cit. 2018-05-08]. Dostupné z:

http://www.ajepr.com/AJEEPR_Vol.%201,%20No.%208,%20September%202013/ENVIRONMENTAL.pdf

GOODWIN, H. (2007): *Indigenous Tourism and Poverty Reduction*. in Butler R., Hinch T., (eds.), *Tourism and Indigenous Peoples: Issues and Implications*. (pp 84 – 80). Oxford: Butterworth -Heinemann

HIPD - HUALIEN INDIGENOUS PEOPLES DEPARTMENT (2014): *Introduction to the Tribes*. [online]. [cit. 20-07-2018]. Dostupné z: http://ab.hl.gov.tw/en-us/Explore/Ethnic_GroupIntro

CHANG, J.; WALL, G.; TSAI, S. (2005): *Endorsement Advertising in Aboriginal Tourism: an Experiment in Taiwan*. International Journal of Tourism Research. 10.1002

CHANG, J.; WALL, G.; CHU, T. (2006): *Novelty Seeking at Aboriginal Attractions*. Annals of Tourism Research. 10.1016

INDIGENOUS PEOPLES CULTURE DEVELOPMENT CENTER, COUNCIL OF INDIGENOUS PEOPLES (2018): *Amis Tribe*. [online]. [cit. 22-07-2018]. Dostupné z: [https://www.tacp.gov.tw/tacpeng/home02_3.aspx?ID=\\$3051&IDK=2&EXEC=L](https://www.tacp.gov.tw/tacpeng/home02_3.aspx?ID=$3051&IDK=2&EXEC=L)

LACHOUT, D. (2017): *Turismus Africe Škodí i Pomáhá Zároveň*. Rozvojovka.cz. [online]. [cit. 20-09-2018]. Dostupné z: <http://www.rozvojovka.cz/clanky/1885-turismus-africe-skodi-i-pomaha-zaroven.htm>

LEE, T.; CROMPTON, J. (1992): *Measuring Novelty Seeking in Tourism*. Annals of Tourism Research. 19:732–751.

MAPHILL (2013): *Physical Panoramic Pap of Taiwan*. Maphill.com [online]. [cit. 20-07-2018]. Dostupné z: <http://www.maphill.com/taiwan/panoramic-maps/physical-map/>

MCINTOSH, A. (2004): *Tourists Appreciation of Maori Culture in New Zealand*. Tourism Management. 25(1): 1–15

MCKERCHER, B.; CROS, H. (2002): *Cultural Tourism: The Partnership Between Tourism and Cultural Heritage Studies*. s. 1-24. USA: Taylor and Francis Group, ISBN 10: 0415833973. [online]. 2018 [cit. 2018-04-11]. Dostupé z:

https://books.google.pt/books?id=P.0Pfu9a02hkC&printsec=frontcover&hl=pt-PT&source=gbs_ge_summary_r&cad=0#v=onepage&q&f=false

MUNSTERHJELM, M. (2002): *The First Nations of Taiwan: A Special Report on Taiwan's Indigenous Peoples*. Cultural Survival Quarterly Magazine. 26 (2), 53-55. [online]. [cit. 2018-05-12]. Dostupné z: <https://www.culturalsurvival.org/publications/cultural-survival-quarterly/first-nations-taiwan-special-report-taiwans-indigenous>

MOFA - MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS, REPUBLIC OF CHINA (TAIWAN), (2018): *About Taiwan*. [online]. [cit. 18-07-2018]. Dostupné z: <https://www.taiwan.gov.tw/about.php>

NAGLE, G. (2005): *Focus on Geography: Tourism, Leisure and Recreation*. 2ed. United Kingdom: Nelson Thornes Ltd., 141 s. ISBN 0174447051

NASH, D. (1995): *The Future of Anthropology: Its Relevance in The Contemporary World*. Prospects for Tourism Study in Anthropology. A. Ahmed, A. & C. Shore, eds. London: The Athlone Press, Pp. 179-202.

NASH, D. (1996): *Anthropology of Tourism*. Pergamon: New York.

NATIONAL MUSEUM OF PREHISTORY (2017): *Amis*. [online]. 2018 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z: <http://www.dmtip.gov.tw/web/en/page/detail?nid=4#>

ONTHEWORLDMAP, (2019): *Taiwan location on the Asia map*. Ontheworldmap.com [online] [cit. 20-07-2018]. Dostupné z: <http://ontheworldmap.com/taiwan/taiwan-location-on-the-asia-map.html>

PÁSKOVÁ, M. *Udržitelnost Cestovního Ruchu* - 3. vydání, přeprac. Hradec Králové: Gaudeamus, 2014a. 335 s. ISBN 978-80-7435-329-1.

PEARCE, D. (1987): *Tourism Today: A Geographical Analysis*. New York: Wiley.

PIZAM, A.; MILMAN, A. (1986): *The Social Impacts of Tourism*. Tourism Recreation Research. 11. 29-33. 10.1080/025082

PLANGE, N. (1989): *Politics and Tourism: Another form of Dependency and Insecurity*. Review: Security and Development. 10(17):22-31. Suva: School of Social and Economic Development, University of the South Pacific.

PRAMANIK, P.; INKADIJAYA, R. (2017): *The Impact of Tourism on Village Society and its Environmental*. IOP Conference Series: Earth Environmental Science. 145 012060 [online]. 2018 [cit. 2018-05-07]. Dostupné z:

<http://iopscience.iop.org/article/10.1088/1755-1315/145/1/012060/pdf>

PRZECLAWSKI, K. (1993): *Tourism as a subject of interdisciplinary research*. In *Tourism Research: Critiques and Challenges*. D. G. Pearce & R. W. Butler, eds. Pp. 9-19. London: Routledge.

RICHARDS, G. (1996 ed.): *Cultural Tourism in Europe*. CABI, Wallingford

RUBINSTEIN, M. A. (2007): *Taiwan a New History*. Londýn: M. E. Sharpe, 539 s. ISBN 10: - 0-7656-1494-4.

RYAN, C. (1991): *Recreational Tourism: A Social Science Perspectiv.*, London: Routledge. 227 s. ISBN 0415054249

ŘIHÁČEK, T.; HYTYCH, R.; (2013): *Metoda Zakotvené Teorie*. In ŘIHÁČEK T.; ČERMÁK, I.; HYTYCH R.; A KOL. (2013): *Kvalitativní Analýza Textů: Čtyři Přístupy*. Masarykova Univerzita: Brno. ISBN 978-80-210-6382-2

SMITH, M. K. (2009): *Issues in Cultural Tourism Studies - 2. vydání*. Velká Británie: Taylor and Francis Group, ISBN 978-0-203-86985-7

STEVENS, S. (1997): *Indigenous Peoples and Protected areas, Introduction*. In *Converstation through Cultural survival*. Washington DC: Island Press

STRONZA, A. (2001): *Anthropology of Tourism: Forging New Ground for Ecotourism and Other Alternatives*. *Annual Review of Anthropology*. 30:261-283.

TISDELL, C. (2000): *The Economics of Tourism - Volume 1*. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 1112 s. ISBN: 978 1 85898 403 2.

TRADINGECONOMICS, (2018): *Taiwan Population*. [online]. [cit. 20-07-2018]. Dostupné z: <https://tradingeconomics.com/taiwan/population>

UNDP - UNITED NATIONS DEVELOPMENT PROGRAMME, (2017): *Human Development Record 2004*. Human Development Records [online]. [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <http://hdr.undp.org/en/content/human-development-report-2004>

UNESCO, (2017): *UNESCO and Indigenous Peoples*. Indigenous Peoples. [online]. [cit. 2018-04-10]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/indigenous-peoples/>

UNESCO, (2017): *Intangible Cultural Heritage*. UNESCO Office in Cairo. [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/cairo/culture/intangible-cultural-heritage/>

UNESCO, (2017): *Tangible Cultural Heritage*. UNESCO Office in Cairo. [online]. [cit. 2018-04-11]. Dostupné z: <http://www.unesco.org/new/en/cairo/culture/tangible-cultural-heritage/>

WALL, G.; YOSHIMURA, M. (2014): *Weaving as an Identity Marker: Atayal Women in Wulai, Taiwan*. Journal of Research in Gender Studies. Vol. 4:2. [online]. [cit. 2018-04-17]. Dostupné z: <https://www.questia.com/library/journal/1P3-3557510901/weaving-as-an-identity-marker-atayal-women-in-wulai>

WILLIAMS, R. (1958): *Culture and Society*. London: Chatto and Windus, ISBN 0-7012-0792-2

XIE, P.; WALL G. (2002): *Visitors' Perceptions of Authenticity at Cultural Attractions in Hainan, China*. International Journal of Tourism Research 4:353–366.

ZELENKA, J.; PÁSKOVÁ, M. (2012): *Výkladový slovník cestovního ruchu*. Praha: Ministerstvo pro místní rozvoj, 2012. ISBN 80-239-0152-4.

8 Přílohy

Seznam Příloh

Příloha 1: postup výroby tradiční keramiky 1.....	78
Příloha 2: postup výroby tradiční keramiky 2.....	79
Příloha 3: Postup výroby tradiční keramiky 3.....	80
Příloha 4: Dřevěný přístřešek při Harvest festivalu.....	81
Příloha 5: Dřevěný přístřešek při Harvest festivalu.....	81
Příloha 6: Festival Sklizně v kmeni Vakon.....	82
Příloha 7: Výprava divokou přírodou.....	82
Příloha 8: Sběr vody z hor.....	83
Příloha 9: Zadání práce	84

Seznam Tabulek

Tabulka 1: Výzkumné otázky	10
Tabulka 2: Typologie kulturního cestovního ruchu	18
Tabulka 3: Doxeyho ritační index.....	26
Tabulka 4: Základní údaje o Taiwanu.....	34
Tabulka 5: Přehled konceptů a významových jednotek – Analýza výpovědí místních obyvatel	55
Tabulka 6: Přehled konceptů a významových jednotek – Analýza výpovědí návštěvníků.....	63

Seznam obrázků

Obrázek 1: Proč by antropologové měli studovat cestovní ruch.....	13
Obrázek 2: Dopady cestovního ruchu.....	20
Obrázek 3: Vliv kultury a zapojení původních obyvatel do CR.....	30
Obrázek 4: Lokalizace šetřeného území.....	32
Obrázek 5: Fyzicko-geografická mapa Taiwanu	33

Obrázek 6: Graf s počtem obyvatel Taiwanu.....	35
Obrázek 7: Rozložení kmenů původních obyvatel.....	36
Obrázek 8: výroba nástroje na sběr vody	38
Obrázek 9: Území etnika Amis.....	39
Obrázek 10: Tradiční solené syrové maso a tradiční solení syroví šneci	41
Obrázek 11: Tradiční oběd	42
Obrázek 12: Nástroje na výrobu nádob	43
Obrázek 13: Hotové výrobky.....	43
Obrázek 14: Keramické pece	44
Obrázek 15: Nádoby na přípravu rýže	45
Obrázek 16: Tradiční ratanové výrobky.....	46
Obrázek 17: Dřevěný přístřešek.....	47
Obrázek 18: Tabule se jmény vůdců kmene	48
Obrázek 19: Nový přístřešek pro oslavy festivalu	49
Obrázek 20: Oficiální zahájení Rybího obřadu	50
Obrázek 21: Hráz pro rybolov	50
Obrázek 22: Rybolov	51
Obrázek 23: Zboření hráze	51
Obrázek 24: Oslava Rybího obřadu	52
Obrázek 25: Létající ryby	53
Obrázek 26: Festival oceánu	53
Obrázek 27: Festival oceánu – noční rybolov.....	54
Obrázek 28: Vnímání CR místními obyvateli.....	67
Obrázek 29: Návštěvníci ve vesnicích původních obyvatel	68

Příloha 1: postup výroby tradiční keramiky 1.

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Příloha 2: postup výroby tradiční keramiky 2.

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Příloha 4: Dřevěný přístřešek při Harvest festivalu

Foto: Hlavní informátor, 2016

Příloha 5: Dřevěný přístřešek při Harvest festivalu

Foto: Hlavní informátor, 2016

Příloha 6: Festival Sklzně v kmeni Vakon

Foto: Hlavní informátor, 2016

Příloha 7: Výprava divokou přírodou

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Příloha 8: Sběr vody z hor

Foto: Adéla Galovičová, 2017

Příloha 9: Zadání práce

Univerzita Hradec Králové
Fakulta informatiky a managementu
Akademický rok: 2018/2019

Studijní program: Ekonomika a management
Forma: Prezenční
Obor/komb.: Management cestovního ruchu - anglický jazyk
(mcr-p-a)

Podklad pro zadání BAKALÁŘSKÉ práce studenta

PŘEDKLÁDÁ:	ADRESA	OSOBNÍ ČÍSLO
Galovičová Adéla	Josefa Šímy 771, Jaroměř - Pražské Předměstí	I1500582

TÉMA ČESKY:

Role původních obyvatel v cestovním ruchu

TÉMA ANGLICKY:

The role of indigenous peoples in tourism

VEDOUČÍ PRÁCE:

Ing. Martina Pásková, Ph.D. - KRCCR

ZÁSADY PRO VYPRACOVÁNÍ:

Výzkum bakalářské práce je veden během studijního programu na Taiwanu.

Cílem této bakalářské práce je popsat a analyzovat roli původních obyvatel Amis v cestovním ruchu a zjistit jaké dopady má cestovního ruchu na kvalitu jejich života. Doplňkovým cílem je zjistit zájem návštěvníků o kulturu původních obyvatel.

1. Úvod
2. Cíl a metodika práce
- 2.1. Výzkumné otázky
3. Teoretická východiska
- 3.1. Antropologie cestovního ruchu
- 3.1.1 Ekoturismus
- 3.2. Kulturní cestovní ruch
- 3.3 Vlivy cestovního ruchu
- 3.3.1 Vlivy cestovního ruchu na přírodní prostředí
- 3.3.2 Vlivy cestovního ruchu na socio-kulturní prostředí
- 3.4. Cestovní ruch původních obyvatel
4. Případová studie Taiwan
- 4.1. Charakteristika šetřeného území
- 4.2. Původní obyvatelé
- 4.2.1 Základní znalosti, dovednosti, rituály
- 4.3 Průběh a výsledky výzkumu
5. Shrnutí výsledků
6. Závěry a doporučení
7. Seznam použité literatury
8. Přílohy

Charakteristika šetřeného území

SEZNAM DOPORUČENÉ LITERATURY:

- BUTLER, R. and HINCH, T. (ed.) Tourism and Indigenous Peoples: Issues and Implications. Elsevier Science Ltd., Oxford, 380 pp, 2007.
- NASH, D. Anthropology of Tourism. Elsevier Science Ltd., Oxford, 205 pp, 1996.
- Butler, R. and Hinch, T. 1996. Tourism and Indigenous Peoples. Boston, MA: International Thomson Business
- Cohen, E. 1988. Authenticity and commoditization in tourism. Annals of Tourism Research, 15(3): 371-386
- Esman, M. 1984. Tourism as ethnic preservation: the cajuns of Louisiana Annals of Tourism Research, 11:
- MacCannell, D. 1984. Reconstructed ethnicity: tourism and cultural identity in third world communities. Annals of Tourism Research. 11: 375-391
- Smith, V. 1989. Host and guests: the anthropology of tourism. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.

(c) IS/STAG, Portál - Podklad kvalifikační práce, I1500582, 11.03.2019 09:36

- Swain, M. 1989, Developing ethnic tourism in Hunnan, China: Shilin Sani. *Tourism Recreation Research* 14(1): 33-39.
- Swain, M. 1993. Women producers of ethnic arts. *Annals of Tourism Research*, 20: 32-51
- Tunbridge, J. and Ashworth, G. 1996. *Dissonant Heritage: Management of the Past as a Resource in Conflict*. Chichester: Wiley.
- Van den Berghe, P. and Keyes, C. 1984. Introduction: tourism and re-created ethnicity. *Annals of Tourism Research*, 11: 343-352
- Wall, G. 1996. Perspectives on tourism in selected Balinese villages. *Annals of Tourism Research*. 3: 123-137
- Wang, N. 1999. Rethinking authenticity in tourism experience. *Annals of Tourism Research*

Podpis studenta:

Datum:

Podpis vedoucího práce:

Datum: